Pecyn Dogfennau

Mark James LLM, DPA, DCA
Prif Weithredwr,
Chief Executive,
Neuadd y Sir, Caerfyrddin. SA31 1JP
County Hall, Carmarthen. SA31 1JP

DYDD GWENER, 9 TACHWEDD 2018

AT: HOLL AELODAU'R PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED POWYS

YR WYF DRWY HYN YN EICH GALW I FYNYCHU CYFARFOD O'R **PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED POWYS** A GYNHELIR YN **CHAMBER - COUNTY HALL, CARMARTHEN. SA31 1JP.** AM **10.30 AM, DYDD GWENER, 16EG TACHWEDD, 2018** ER MWYN CYFLAWNI'R MATERION A AMLINELLIR AR YR AGENDA SYDD YNGHLWM

Mark James DYB

PRIF WEITHREDWR

AILGYLCHWCH OS GWELWCH YN DDA

Swyddog Democrataidd:	**Kevin Thomas**
Ffôn (llinell uniongyrchol):	**01267 224027**
E-bost:	**kjthomas@sirgar.gov.uk**
Cyf:	**AD016-001**

PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS
14 AELOD

CYNGOR SIR CAERFYRDDIN - 3 AELOD

1.	CYNGHORYDD	KEN HOWELL	(Plaid Cymru)
2.	CYNGHORYDD	JIM JONES	(Annibynnol)
3.	CYNGHORYDD	ERYL MORGAN	(Llafur)

CYNGOR SIR CEREDIGION - 3 AELOD

1.	CYNGHORYDD	LLOYD EDWARDS	(Democratiaid Rhyddfrydol Cymru)
2.	CYNGHORYDD	KEITH EVANS	(Annibynnol)
3.	CYNGHORYDD	ALUN LLOYD JONES	(Plaid Cymru)

CYNGOR SIR PENFRO - 3 AELOD

1.	CYNGHORYDD	MICHAEL JAMES	(Annibynnol)
2.	CYNGHORYDD	STEPHEN JOSEPH	(Annibynnol heb gysylltiad)
3.	LLE GWAG	ROBERT SUMMONS	(Ceidwadwyr)

CYNGOR SIR POWYS - 3 AELOD

1.	CYNGHORYDD	DAVID O. EVANS	(Annibynnol)
2.	CYNGHORYDD	LES GEORGE	(Plaid Geidwadol Cymru)
3.	CYNGHORYDD	WILLIAM POWELL	(Democratiaid Rhyddfrydol Cymru)

AELODAU ANNIBYNNOL CYFETHOLEDIG - 2 AELOD

1. YR ATHRO IAN ROFFE
2. MRS HELEN MARGARET THOMAS

A G E N D A

1. **YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB A MATERION PERSONOL**

2. **DATGANIADAU O FUDDIANT**

3. **LLOFNODI YN COFNOD CYWIR COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 27AIN GORFFENNAF 2018** 9 - 16

4. **MATERION YN CODI O'R COFNODION (OS OES RHAI)**

5. **CWESTIWN Â RHYBUDD I'R PANEL GAN A.T. O SIR GAERFYRDDIN**

"Roeddwn i'n synnu gweld nad yw'r panel yn cynrychioli'r gymdeithas y mae'n ei gwasanaethu. Dim ond un fenyw hŷn â chroen gwyn sydd ar y panel ac mae'r gweddill yn ddynion hŷn â chroen gwyn. A ellid rhoi system ar waith er mwyn sicrhau bod aelodau'r panel yn adlewyrchiad gwell o'n cymdeithas? Dylai'r system hon sicrhau bod menywod ifancach ar y panel, yn enwedig mamau sydd â chyfrifoldebau o ran gofal plant, aelod o'r panel sy'n perthyn i'r grŵp Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig, aelod o'r panel sy'n anabl ac aelod o'r panel sy'n perthyn i'r gymuned Pobl Lesbiaidd, Hoyw, Ddeurywiol a Thrawsrywiol. Pam y penderfynwyd y dylai'r panel gynnwys cynghorwyr sir, oherwydd mae'r rhain yn bennaf yn ddynion hŷn, strêt â chroen gwyn sydd wedi ymddeol. Mae gennym gymdeithas batriarchaidd iawn o hyd lle mae hiliaeth a rhywiaeth strwythurol a sefydliadol yn bodoli ac nid yw'r panel hwn yn gwneud dim i geisio mynd i'r afael â hyn. Gan fod mwyafrif aelodau'r panel yn cynrychioli yn bennaf un grŵp o'n cymdeithas amrywiol, golygir eu bod yn debygol o ddangos tueddiadau yn yr isymwybodol yn erbyn grwpiau penodol a gall hyn gyfrannu at wneud penderfyniadau gwael a gwahaniaethu yn erbyn y grwpiau hynny o bobl."

6. **CWESTIYNAU Â RHYBUDD GAN AELODAU'R PANEL I'R COMISIYNYDD:**

6 .1 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEITH EVANS

<u>Troseddau Ieuenctid</u>

"Nododd y Gweinidog Cyfiawnder mewn adroddiad diweddar fod nifer y bobl ifanc sy'n eu cael yn euog o droseddau yn ardal Ceredigion wedi lleihau'n sylweddol dros y 12 mlynedd diwethaf. Mewn gwirionedd, mae'r nifer 75% yn is. Mae'r ffigurau ar gyfer 2017 yn dangos bod 37 o bobl wedi troseddu am y tro cyntaf.

A oes gan y Comisiynydd ddata cyffelyb ar gyfer gweddill ardal y llu?

Mae'r Comisiynydd yn gwario swm sylweddol o arian ar gynlluniau i gefnogi ein Hieuenctid ac atal troseddu. Os yw data'n dangos lleihad tebyg yng ngweddill ardal y llu ac o gofio'r pwysau enfawr ar gyllidebau, a fydd y Comisiynydd yn lleihau'r adnoddau a ddyrannwyd i'r maes gwaith hwn?”

6 .2 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEITH EVANS

DATGANIAD CYFRIFON AR GYFER 2017-2018

“Er y derbynnir ei bod yn amhosibl rhagweld yn fanwl gywir y gofynion a allai fod ar y llu yn y dyfodol, yn enwedig yn sgil digwyddiadau a thrychinebau unigryw, gellid dadlau nad oedd rhywfaint o'r rhagolygon cyllidebu ar gyfer 2017-2018 mor gadarn ag y gallent fod. Pa gamau y mae'r Comisiynydd yn eu cymryd i sicrhau y bydd rhagolygon o'r fath mor gadarn ag y bo'n rhesymol yn y dyfodol?”

6 .3 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEITH EVANS

DATGANIAD CYFRIFON AR GYFER 2017-2018

“Ymddengys fod cymhariaeth o'r asedau a'r rhwymedigaethau a ddangosir yn y datganiad cyfrifon ar gyfer 16/17 a 17/18 yn dangos gwanhad sylweddol o ran iechyd ariannol cyffredinol y gyllideb. A yw hyn yn rhan o duedd hirach ac os felly, pa gamau y mae'r Comisiynydd yn eu cymryd i'w wrthdroi?”

6 .4 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEITH EVANS

DATGANIAD CYFRIFON AR GYFER 2017-2018

“Ar dudalen 69 y datganiad cyfrifon, o dan y pennawd 'incwm segmentol' nodwyd ffigwr o £1,067,000 gan y 'Gyfarwyddiaeth Adnoddau'. A allai'r Comisiynydd esbonio â beth a wnelo hyn? A yw'r Comisiynydd yn fodlon y gwneir pob ymdrech i fanteisio i'r eithaf ar ffrydiau incwm sydd ar gael er mwyn lleihau pwysau cyllidebol a'r baich ar drethdalwyr lleol.”

6 .5 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEITH EVANS

DATGANIAD CYFRIFON AR GYFER 2017-2018

“O ystyried agwedd y Llywodraeth bresennol at ariannu'r gwasanaeth heddlu yn genedlaethol, a fu unrhyw awgrym fod grant atodol y Swyddfa Gartref ar gyfer pensiynau o dan fygythiad? O ystyried y potensial i rwymedigaethau pensiynau roi baich sylweddol ar y gyllideb, a ystyrir materion o'r fath wrth ganiatáu ymddeol yn gynnar? Pa gamau sy'n cael eu cymryd i

leihau'r risgiau y mae'r materion hyn yn eu hachosi?"

6 .6 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD KEITH EVANS

DATGANIAD CYFRIFON AR GYFER 2017-2018

"Ar dudalen 81 o'r datganiad cyfrifon yn y golofn 'cyfanswm yr asedau dros ben' nodir £1,437,000 ar gyfer 'asedau a ailddosberthir'. A fyddai'r Comisiynydd gystal â chadarnhau beth y mae hyn yn ei olygu a pha asedau y mae'n cyfeirio atynt."

6 .7 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL

"Beth yw eich dealltwriaeth o annibyniaeth weithredol y Prif Gwnstabl a sut y mae hyn yn effeithio, yn ymarferol, ar sut rydych yn dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif?"

6 .8 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL

"Esboniwch yn benodol sut rydych yn dwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif mewn perthynas â Throseddau Difrifol a Chyfundrefnol, Gwrthderfysgaeth, Gweithrediadau Arbennig a Gweithgareddau Cudd-wylio."

6 .9 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL

"Esboniwch y strwythurau llywodraethu rydych wedi'u rhoi ar waith a sut rydych yn sicrhau eu bod nhw wedi'u halinio'n strategol â'r prif risgiau y mae'r llu'n eu hwynebu."

6 .10 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL

"Sut rydych yn monitro cryfder y cysylltiad rhwng eich Cynllun Heddlu a Throseddu a'r hyn y mae swyddogion gweithredol yn ei wneud o ddydd i ddydd? Sut rydych yn sicrhau bod swyddogion gweithredol yn ymwybodol o'ch blaenoriaethau?"

6 .11 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL

"Sut rydych yn derbyn gwybodaeth gan y llu ynghylch ei berfformiad? A roddir y wybodaeth ichi gan y Prif Gwnstabl a'i swyddogion neu a oes gennych chi a'ch swyddogion fynediad uniongyrchol i ddata rheoli'r llu? Os rhoddir y wybodaeth ichi gan y Prif Gwnstabl a'i swyddogion, sut rydych yn sicrhau bod y wybodaeth sy'n dod i law gan y llu yn gywir?"

6 .12 CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL

"Rhowch enghreifftiau o adegau pan rydych, trwy ddwyn y Prif Gwnstabl i gyfrif, wedi sicrhau canlyniadau cadarnhaol ar gyfer pobl Dyfed-Powys. A oes unrhyw adegau pan rydych yn teimlo nad yw eich gweithredoedd wedi sicrhau'r nodau a

ddymunwyd ac os felly, beth rydych wedi'i wneud i fynd i'r afael â hyn?”

6 .13 **CWESTIWN GAN Y CYNGHORYDD WILLIAM POWELL**

“Yn dilyn cael cyfle i fynychu ac i arsylwi cyfarfod Bwrdd Atebolrwydd yr Heddlu, rwy'n credu ei fod yn deg dweud fod lefel y presenoldeb y cyhoedd yn isel iawn (fel mewn cyfarfodydd o'r panel hwn). A fyddai'r Comisiynydd yn cytuno felly er mwyn sicrhau eu bod yn agored ac yn dryloyw, y byddai'n fwy priodol o lawer i gyfarfodydd o'r fath gael eu gweddarlledu (ac felly'n hygyrch i'r mwyafrif helaeth o drigolion) hyd yn oed os yw hynny ar draul cyfyngu ar nifer y lleoliadau addas i'w cynnal?”

7. **CWESTIYNAU Â RHYBUDD GAN AELODAU O'R CYHOEDD I'R COMISIYNYDD:**

7 .1 **CWESTIWN GAN A.B.**

“A yw’n bryd i’r dreth gyngor gael ei defnyddio’n llai ar gyfer ariannu’r heddlu, a’i defnyddio’n hytrach ar gyfer ariannu cwmnïau diogelwch i blismona ein cymunedau yn lle hynny, gan nad oes gennyf i na’m cymdogion unrhyw hyder o gwbl yn yr heddlu mwyach, ac erbyn hyn nid ydym yn ffwdanu rhoi gwybod iddynt am droseddau sy’n ymwneud â chyffuriau yn ein hardal?”

7 .2 **CWESTIWN GAN E & C.**

“Sut ydych chi yn eich rôl fel Comisiynydd yr Heddlu, yn monitro gwaith Heddlu Dyfed-Powys o ran gorfodi’r terfynau cyflymder sydd ar waith y tu allan i ysgolion, megis ein hysgol ni yma yn Nhalgarth?”

7 .3 **CWESTIWN GAN C.D.**

“Pa fesurau sydd ar waith gennych, fel Comisiynydd Heddlu a Throseddu, i sicrhau bod gan Heddlu Dyfed-Powys bolisi sy’n addas i’r diben er mwyn rhybuddio pobl ifanc ynghylch ffenomenon 'Perygl Dieithriaid?”

7 .4 **CWESTIWN GAN C.D.**

“Pa mor aml ydych chi, fel Comisiynydd Heddlu, yn cael diweddariad gan y Prif Gwnstabl ynghylch digwyddiadau o’r math hwn – a sut yr adroddir ynghylch effeithiolrwydd cyswllt a chyfathrebu ag awdurdodau addysg lleol, ysgolion a chymunedau lleol os bydd digwyddiadau’n codi?”

8. **BLAENORIAETH 3 Y PANEL - CRAFFU AR GYNLLUN YR HEDDLU A THROSEDDU** 17 - 70

9.	**PENDERFYNIADAU A WNAED GAN Y COMISIYNYDD**	71 - 78
10.	**BLAENORIAETH 2 Y PANEL - SUT Y MAE COMISIYNYDD YR HEDDLU A THROSEDDU YN DAL Y PRIF GWNSTABL I GYFRIF**	79 - 84
11.	**BLAENORIAETH 3 Y PANEL - CRAFFU AR GYNLLUN YR HEDDLU A THROSEDDU - CAIS AM DYSTIOLAETH GAN GYNGOR SIR CAERFYRDDIN**	85 - 88
12.	**GORCHYMYN I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD**	

NI DDYLID CYHOEDDI'R ADRODDIAD SY'N YMWNEUD Â'R MATER CANLYNOL GAN EI FOD YN CYNNWYS GWYBODAETH EITHRIEDIG FEL Y'I DIFFINIWYD YM MHARAGRAFF 12 O RAN 4 O ATODLEN 12A I DDEDDF LLYWODRAETH LEOL 1972 FEL Y'I DIWYGIWYD GAN ORCHYMYN LLYWODRAETH LEOL (MYNEDIAD AT WYBODAETH) (AMRYWIO) (CYMRU) 2007. OS BYDD Y BWRDD, AR ÔL CYNNAL PRAWF LLES Y CYHOEDD YN PENDERFYNU YN UNOL Â'R DDEDDF, I YSTYRIED Y MATER HYN YN BREIFAT, GORCHMYNNIR I'R CYHOEDD ADAEL Y CYFARFOD YN YSTOD TRAFODAETH O'R FATH.

13.	**CWYN YN ERBYN COMISIYNYDD YR HEDDLU A THROSEDDU**	89 - 98

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED POWYS

27 GORFFENNAF 2018

YN BRESENNOL: Y Cynghorydd A. Lloyd-Jones (Cadeirydd)

Aelodau o Gyngor Sir Caerfyrddin:
Cynghorwyr J.K. Howell, T. J. Jones a E. Morgan;

Aelodau o Gyngor Sir Ceredigion:
Y Cynghorydd K. Evans a L. Edwards;

Aelodau o Gyngor Sir Penfro:
Cynghorwyr M. James, S. Joseph a R. Summons;

Aelodau o Gyngor Sir Powys:
Cynghorwyr D. Evans, a W. Powell;

Aelodau Annibynnol:-
Yr Athro I. Roffe;
Mrs. H.M. Thomas;

Yn bresennol o Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu:-
Mr. Llywelyn - Y Comisiynydd Heddlu a Throseddu;
Mrs. C. Morgans - Pennaeth y Staff;
Ms. B. Peatling - Prif Swyddog Ariannol;

Yr oedd y swyddogion canlynol yn gwasanaethu yn y cyfarfod:
R. Edgecombe, Rheolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol;
D. Hockenhull, Rheolwr y y Cyfryngau a Marchnata;
L. Morris, Uwch Swyddog y Wasg;
J. Owen, Swyddog Gwasanaethau Democrataidd.

Y Siambr, Heol Spilman, Caerfyrddin – 10:30am - 1:15pm

1. PENODI CADEIRYDD AC IS-GADEIRYDD Y PANEL

CYNIGIWYD PENODI'R CYNGHORYDD A LLOYD-JONES YN GADEIRYDD Y PANEL AC EILIWYD HYNNY.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod y Cynghorydd Alun Lloyd-Jones yn cael ei benodi'n Gadeirydd y Panel.

Gofynnodd y Cadeirydd am enwebiadau ar gyfer Is-gadeirydd. Cynigiwyd penodi'r Athro I. Roffe yn Is-gadeirydd y Panel, ac eiliwyd hynny.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL benodi'r Athro I. Roffe yn Is-gadeirydd y Panel.

2. YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB A MATERION PERSONOL

Cafwyd ymddiheuriad am absenoldeb gan y Cynghorydd L. George (Cyngor Sir Powys).

Bu i'r Panel longyfarch y Comisiynydd Heddlu a Throseddu a thîm o swyddogion Heddlu Dyfed-Powys gan eu bod wedi cymryd rhan mewn sialens a chwblhau taith feicio 5 niwrnod at achos da, a gododd arian ar gyfer elusen Safer Dyfed-Powys Diogel. Cynhaliwyd y daith feicio rhwng 29 Ebrill 2018 a 4 Mai 2018 a chododd oddeutu £5,000.

3. DATGANIADAU O FUDDIANT

Ni ddatganwyd unrhyw fuddiannau personol.

4. LLOFNODI YN COFNOD CYWIR COFNODION Y CYFARFOD A GYNHALIWYD AR 18 MAI 2018

PENDERFYNWYD llofnodi cofnodion cyfarfod Panel Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys a gynhaliwyd ar 18 Mai 2018 yn gofnod cywir.

5. MATERION YN CODI O'R COFNODION (OS OES RHAI)

5.1 Cofnod 4.1 – Eitem Agenda, Cwestiwn gan y Cynghorydd A. Lloyd Jones

Gofynnwyd am y wybodaeth ddiweddaraf ynghylch cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Rhaglen Gyswllt Ysgolion Cymru Gyfan. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod Llywodraeth Cymru wedi cytuno i barhau i gyllido'r rhaglen am 12 mis pellach, o ganlyniad i ymgyrch sylweddol, er mwyn cael tystiolaeth bellach cyn gwneud penderfyniad terfynol.

5.2 Cofnod 4.5 - Eitem Agenda, Cwestiwn gan y Cynghorydd M. James

Dywedwyd ei fod yn bleser nodi bod y Comisiynydd Heddlu a Throseddu wedi bod yn gweithio ar y cyd â chymunedau ffermio er mwyn lleihau nifer yr achosion o boeni da byw. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod camau sylweddol wedi'u cymryd i sicrhau bod pob Sir yn cael adnoddau penodedig penodol er mwyn rhoi diwedd ar droseddau poeni da byw.

Mewn ymateb i ymholiad ynghylch trefniadau llywodraethu'r Strategaeth Troseddau Gwledig, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod y Prif Gwnstabl yn cadeirio cyfarfodydd gyda fforymau a phartneriaid troseddau gwledig yn rheolaidd. Er bod y Fforwm yn swyddogaeth weithredol, estynnodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu wahoddiad i Aelodau'r Panel ddod a bod yn gynrychiolwyr ar y Fforwm.

5.3 Cofnod 7 – Eitem Agenda, Penderfyniadau'r Comisiynydd

Nodwyd bod hen orsaf yr heddlu yn Sanclêr gyferbyn â'r maes parcio yn ddiolwg a mynegwyd pryder ei bod yn bosibl bod hyn yn achosi'r cyhoedd i gael argraff gynyddol negyddol o ran ei chysylltiad blaenorol â'r Heddlu. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod yr adeilad wedi'i werthu ac nad yw Heddlu Dyfed-Powys yn gyfrifol am yr adeilad mwyach.

6. ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT COMISIYNYDD YR HEDDLU A THROSEDDU

Cafodd y Panel Adroddiad Blynyddol y Comisiynydd Heddlu a Throseddu ar gyfer 2017/18 i'w ystyried yn unol â darpariaethau Adrannau 12 a 28 o Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011.

Rhoddwyd sylw i'r cwestiynau/materion canlynol wrth drafod yr adroddiad:-

- Pwysleisiwyd bod nifer o heriau wedi bod o ran Gwasanaeth Dioddefwyr a Thystion y Goleudy ers iddo gael ei lansio. Cydnabuwyd gan y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod nifer o welliannau wedi'u nodi o ganlyniad i rai problemau cychwynnol. Mae gwelliannau i'r gwasanaeth yn cynnwys bod y Goleudy'n cytuno i reoli a chynorthwyo dioddefwyr cam-drin domestig risg ganolig a'r holl achosion o ymddygiad gwrthgymdeithasol risg uchel.

  Yn ogystal, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu bod cynnig wedi'i wneud bod y Goleudy'n rhoi adroddiad ar berfformiad ac y byddent yn gyfrifol amdano.

- Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch teithwyr yn cyrraedd Aberystwyth, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu y byddai'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf yn uniongyrchol i'r Cynghorydd fel yr aelod lleol ar ôl cael trafodaeth â'r Prif Gwnstabl.

- Er mwyn codi proffil Panel Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys, awgrymwyd bod gwaith y Panel yn cael ei gydnabod yn yr Adroddiad Blynyddol. Cytunodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu i ystyried yr awgrym.

- Cyfeiriwyd at y ddarpariaeth o gamerâu teledu cylch cyfyng. Dywedwyd bod y wasg leol wedi adrodd straeon newyddion cadarnhaol. Rhoddodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu wybod i'r Panel ei fod wedi treulio noson yng Ngorsaf Heddlu Llanfair-ym-Muallt i weld yn uniongyrchol y cyfleuster teledu cylch cyfyng yn cael ei ddefnyddio. Wrth iddo arsylwi, gwnaed arestiad lle byddai'r fideo teledu cylch cyfyng yn cael ei ddefnyddio fel tystiolaeth. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu ei fod yn falch o weld bod y system teledu cylch cyfyng yn gweithio yn unol â'r bwriad, a'i fod yn edrych ymlaen at weld y llwyddiant mewn ardaloedd eraill.

  Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu wrth y Pwyllgor fod taflen wedi'i llunio i roi gwybodaeth i'r cyhoedd am ddarpariaeth system teledu cylch cyfyng. Roedd y daflen ar gael i'r Pwyllgor ei gweld.

  Estynnodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu wahoddiad i'r Panel ddod i weld Ardal Fonitro Ganolog y system teledu cylch cyfyng ym Mhencadlys yr Heddlu ar ôl y seminar ariannol nesaf.

  Yn dilyn ymholiad ynghylch technoleg Adnabod Rhifau Cerbydau yn Awtomatig (ANPR), dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod desg dactegol cudd-wybodaeth ANPR wedi'i chyflwyno sy'n darparu cyfleuster cadarn a phellgyrhaeddol.

Mewn ymateb i ymholiad ynghylch defnyddio meddalwedd adnabod wynebau, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu, er bod Heddlu De Cymru yn defnyddio'r swyddogaeth adnabod wynebau ar hyn o bryd yn eu system teledu cylch cyfyng, nad oedd bwriad i ddefnyddio meddalwedd adnabod wynebau yn system teledu cylch cyfyng Heddlu Dyfed-Powys oherwydd pryderon ynghylch ei chywirdeb. Fodd bynnag, os bydd cyfle i ddefnyddio meddalwedd adnabod wynebau yn y dyfodol, mae'r system teledu cylch cyfyng sydd wedi'i gosod yn gallu darparu'r gwasanaeth hwn.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad.

7. PENDERFYNIADAU A WNAED GAN Y COMISIYNYDD

Er gwybodaeth, cafodd y Panel adroddiad a fanylai ar y penderfyniadau a wnaed gan y Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn ystod y cyfnod rhwng 19 Rhagfyr 2017 a 16 Gorffennaf 2018. Codwyd y materion canlynol:

- Mewn perthynas â phenderfyniad ynghylch canolfan Plismona Bro Caerfyrddin, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod y broses wedi cael ei gohirio gan fod yna leithder yn yr adeilad. Fodd bynnag, yn dilyn cyfarfod â Chyngor Tref Caerfyrddin, ac os na fydd problemau gan CADW, byddai Canolfan Plismona Bro Caerfyrddin yn agor maes o law.

  Yn dilyn sylw ynghylch gweledigrwydd yr Heddlu, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod cysylltiadau rhwng y cyhoedd a'r Heddlu wedi newid yn sylweddol dros y degawd diwethaf a bod y cyhoedd yn cael eu hannog i ffonio 101 neu 999, gan ddibynnu ar ddifrifoldeb y mater. Dywedwyd ymhellach ei bod yn bwysig bod yr Heddlu yn aros yn weladwy er diogelwch y cyhoedd ac er mwyn diwallu anghenion rhai pobl oedrannus ac unigolion eraill y mae'n well ganddynt gyfathrebu wyneb yn wyneb.

  Gofynnwyd ynghylch oriau agor Canolfan Plismona Bro Caerfyrddin. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu ei fod wedi gofyn i'r Prif Gwnstabl yn ddiweddar ynghylch yr oriau agor yn y dyfodol a bod yr Uwcharolygydd Claire Parmenter fel rhan o dîm wedi cael cyfarwyddyd i adolygu oriau agor yr holl ganolfannau plismona bro. O ystyried yr adolygiad uchod, roedd y Panel yn awyddus i gael eglurdeb a chysondeb o ran oriau agor canolfannau plismona bro ar draws y llu.

- Mewn ymateb i ymholiad ynghylch plismona mewn parau, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu nad oes gofyniad i'r heddlu gael eu gweld mewn parau, ond bod parau'n angenrheidiol at ddibenion mentora.

- Gan gyfeirio at y penderfyniad ynghylch datrysiad copïau wrth gefn TGCh, esboniodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu y broses o gaffael contractau a bod cymeradwyaeth derfynol yn cael ei rhoi gan y Comisiynydd Heddlu a Throseddu.

Cyngor Sir Gâr Carmarthenshire County Council
EICH CYNGOR arleinamdani
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

- Gofynnwyd sut y mae penderfyniadau'n cael eu gwneud yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ac a oedd dull safonol. Rhoddodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu sicrwydd i'r Panel nad yw unrhyw benderfyniad a wneir yn cael effaith negyddol ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol a dywedodd y byddai'n cynnwys y modd y mae penderfyniadau'n effeithio ar y Ddeddf yn adroddiadau'r dyfodol.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL dderbyn yr adroddiad.

8. BWRDD ATEBOLRWYDD YR HEDDLU

Bu'r Panel yn ystyried agenda, adroddiadau a chofnodion cyfarfod Bwrdd Atebolrwydd yr Heddlu a gynhaliwyd ar 8 Mai 2018.

Dywedodd y Cadeirydd fod rhai o'r tudalennau'n annealladwy a gofynnodd a fyddai modd gwella ansawdd yr adroddiadau ar gyfer y cyfarfodydd yn y dyfodol.

Mynegwyd pryder mewn perthynas â'r cynnydd mewn absenoldeb salwch sy'n gysylltiedig ag anhwylderau seicolegol, a gofynnwyd beth sy'n cael ei wneud i fynd i'r afael â hyn. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod y duedd yn gyson â'r tueddiadau cenedlaethol yn anffodus, a bod hynny'n cynyddu bob blwyddyn. Ychwanegodd y gellid priodoli'r cynnydd i'r ffaith bod unigolion yn fwy cyfforddus o ran adrodd eu rhesymau dros yr absenoldeb wrth i'r stigma sy'n gysylltiedig ag iechyd meddwl ac anhwylderau seicolegol leihau.

Rhoddodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu sicrwydd i'r Panel fod mesurau rhagweithiol wedi cael eu rhoi ar waith er mwyn cynorthwyo unigolion a lleihau'r duedd gynyddol drwy drefnu seminarau llesiant staff, ffeiriau ac arolygon.

Mewn ymateb i ymholiad, dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu fod y cyhoedd yn cael eu hannog i ffonio 101 gan y byddai hyn yn galluogi'r gwaith o gyfrif faint o amser a gymerwyd i ddatrys pob galwad ar gyfartaledd.

Gofynnwyd a oes modd rhannu canlyniadau arolwg staff diweddar â'r Panel. Dywedodd y Comisiynydd Heddlu a Throseddu y byddai'n gwneud ymholiadau.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL fod yr adroddiad ynghylch cyfarfod Bwrdd Atebolrwydd yr Heddlu a gynhaliwyd ar 8 Mai 2018 yn cael ei nodi.

9. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CADEIRYDD

Derbyniodd y Panel Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd 2017-2018, a oedd â'r nod o godi ymwybyddiaeth y cyhoedd o rôl a gwaith y Panel. Lluniwyd yr adroddiad yn unol â'r arweiniad a ddarparwyd gan y Ganolfan Craffu Cyhoeddus.

Roedd yr adroddiad yn rhoi adolygiad o'r flwyddyn 2017-18 gan gynnwys 4 amcan y Panel ar gyfer 2018-19. Roedd aelodau canlynol y panel wedi gwirfoddoli i fod yn hyrwyddwyr y Panel ar gyfer pob amcan:-

1. Craffu ar Braesept yr Heddlu - Y Cynghorydd Keith Evans
2. Craffu ar y modd y mae'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn dal y Prif Gwnstabl i gyfrif - Y Cynghorydd William Powell
3. Craffu ar y Cynllun Heddlu a Throseddu - Yr Athro Ian Roffe
4. Gwella ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r Panel Heddlu a Throseddu - Y Cynghorydd Alun Lloyd Jones

Yn ogystal, roedd yr adroddiad yn cynnig y trefniadau canlynol o ran dosbarthu:-

- Cyhoeddi'r Adroddiad Blynyddol ar wefan y Panel a'i ddosbarthu drwy ddefnyddio'r cyfryngau traddodiadol sydd ar waith yn ardal y llu;

- E-bostio'r Adroddiad Blynyddol at yr holl Aelodau Seneddol, Aelodau Cynulliad, Aelodau Senedd Ewrop, Cynghorwyr Sir a Chynghorau Tref a Chymuned yn ardal y llu.

Yn ogystal â'r trefniadau dosbarthu uchod, gofynnwyd bod llyfrgelloedd a Chadeiryddion Paneli Heddlu a Throseddu eraill yn cael eu cynnwys, a bod copïau ar gael yn yr Eisteddfod Genedlaethol.

Yn ogystal, dywedodd Rheolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol y byddai'n anfon e-bost at holl aelodau'r Panel sydd am gael argymhellion o ran ble i ddosbarthu'r cynllun yn eu hardaloedd.

Tynnodd y Panel sylw at rai camgymeriadau teipio a gafodd eu nodi gan y Swyddogion.

Diolchodd y Cadeirydd i Reolwr y Gwasanaethau Cyfreithiol am ei arweiniad a'i gymorth wrth ddatblygu'r adroddiad.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL:

9.1 gymeradwyo Adroddiad Blynyddol y Cadeirydd 2017-2018, yn amodol ar gywiro'r camgymeriadau teipio;

9.2 cymeradwyo'r rhestr ddosbarthu a nodwyd yn yr adroddiad i gynnwys llyfrgelloedd a Chadeiryddion Paneli Heddlu a Throseddu eraill.

Cyngor Sir Gâr Carmarthenshire County Council
EICH CYNGOR arleinamdani
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

10. STRATEGAETH GYFATHREBU'R PANEL

Derbyniodd y Panel yr adroddiad ynghylch Strategaeth Gyfathrebu'r Panel a dosbarthwyd y Strategaeth i'r Panel i'w hystyried.

Mae'r Strategaeth wedi cael ei datblygu er mwyn cydymffurfio â deddfwriaeth a oedd yn gofyn i Baneli Heddlu a Throseddu hyrwyddo eu gweithgareddau gyda golwg ar godi ymwybyddiaeth ac ymgysylltiad y cyhoedd. Yn ogystal, rhoddwyd sicrwydd gan y Strategaeth bod ei gweithgareddau'n cael eu cynnal mewn modd cost-effeithiol, a fyddai yn ei dro yn cydymffurfio â'r amodau sydd ynghlwm wrth Grant y Swyddfa Gartref sy'n cyllido gwaith y Panel.

Pwysleisiodd yr adroddiad fod yr holl weithgareddau hyrwyddo wedi'u gwneud gan Dîm Marchnata a'r Cyfryngau Cyngor Sir Caerfyrddin ers creu Panel Heddlu a Throseddu Dyfed-Powys, ac mae hyn yn cynnwys:

- creu a chynnal gwefan y Panel;
- llunio nifer fawr o ddatganiadau i'r wasg;
- gwaith ymgysylltu â'r cyfryngau traddodiadol ar draws ardal y llu;
- gwaith ymgysylltu â swyddfeydd gwasg y 3 awdurdod arall sydd yn ardal y llu.

O ganlyniad i'r gwaith uchod, nododd y Panel fod y cyhoedd a'r wasg wedi dangos llawer mwy o ddiddordeb yng ngwaith y Panel dros y 12 mis diwethaf.

Er mwyn cynyddu dealltwriaeth y cyhoedd o rôl benodol y Panel, mae'r Strategaeth yn dangos sut y byddai hyn yn cael ei gyflawni drwy ddefnyddio'r cyfryngau traddodiadol a chyfryngau ar-lein/cymdeithasol.

Nododd y Panel y gallai gweddarlledu ei gyfarfod fod yn ddull o ddarparu ffyrdd cost-effeithiol o ymgysylltu â'r wasg a'r cyhoedd ac felly cynigiwyd bod y Panel yn treialu hyn ar gyfer ei gyfarfod nesaf ar 16 Tachwedd 2018.

Diolchodd y Cadeirydd i dîm Marchnata a'r Cyfryngau Sir Gaerfyrddin am yr holl waith rhagorol y maent yn ei wneud ar gyfer y Panel.

PENDERFYNWYD YN UNFRYDOL

10.1 gymeradwyo Strategaeth Gyfathrebu'r Panel;

10.2 treialu'r gweddarlledu yng nghyfarfod nesaf y Panel a drefnwyd ar gyfer 16 Tachwedd 2018 yng Nghaerfyrddin.

________________________ __________________
CADEIRYDD **DYDDIAD**

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS
16/11/18

BLAENORIAETH 3 Y PANEL - CRAFFU AR GYNLLUN YR HEDDLU A THROSEDDU
Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen: Nodi'r adroddiad gan y Comisiynydd Heddlu a Throseddu ar y cynnydd sy'n cael ei wneud o ran gweithredu'r blaenoriaethau yn y cynllun a gwneud argymhellion o'r fath fel y gwêl y Panel yn dda
Y rhesymau: Mae Aelodau'r Panel wedi nodi mai craffu ar Gynllun yr Heddlu a Throseddu fydd un o'u blaenoriaethau ar gyfer 2018-2019.

Awdur yr Adroddiad:	Swydd:	Rhif Ffôn
Yr Athro Ian Roffe	Hyrwyddwr y Panel	01267 224018
Robert Edgecombe	Swyddog Arweiniol	Cyfeiriad e-bost:
		rjedgeco@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY
DYFED – POWYS POLICE AND CRIME PANEL
16/11/18

PANEL PRIORITY 3 – SCRUTINY OF THE POLICE AND CRIME PLAN

The Police Reform and Social Responsibility Act 2011 (‘the 2011 Act’) places a statutory duty upon Police and Crime Commissioners to publish a Police and Crime Plan setting out their priorities. The 2011 Act also places a statutory duty upon Police and Crime Panels to scrutinise such Plans and monitor their effectiveness.

The Dyfed-Powys Police and Crime Panel has identified this function as one of their priorities for 2018-2019 and nominated their Vice-chairman, Professor Ian Roffe to act as the lead member (or Panel Champion) in respect of it.

The Panel has asked the Police and Crime Commissioner to provide the attached detailed report setting out the progress being made in respect of the implementation of the Police and Crime Plan.

Panel members are asked to note the report and make such recommendations to the Commissioner as they consider appropriate.

DETAILED REPORT ATTACHED ?	**YES**

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Host Authority File	**LS-0511/39**	**County Hall Carmarthen**

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS POLICE AND CRIME COMMISSIONER

Policing Protocol 2011 Health Check

	Not compliant. Duty not currently being met
	Partially compliant. Some additional work necessary
	Fully compliant, no additional work necessary
	N/A

Duty	Number	Action Required	RAG status	Progress Update Nov 2018 (Q2 Jul/Aug/Sep)
Set the strategic direction and objectives of the Force through the Police and Crime Plan which must have regard to the SPR	17a	Development of Police and Crime Plan in line with requirements set out in Police Reform and Social Responsibility Act 2011 (Part 1; Chapter 3; 7)		Launched following Police and Crime Panel review w/c 27th March 2017
		Development of a Police and Crime Delivery Plan to support the achievement of the objectives as set out in the Police and Crime Plan		Launched following Police and Crime Panel review w/c 27th March 2017
		Review the Police and Crime Plan to ensure it remains fit for purpose		Informal review undertaken concluding that the PCP remains fit for purpose and relevant given the broad nature of the Plan, however consideration needs to be given to prioritisation for the remainder of the PCP lifespan. Policy officer lead on SPR supports the oversight of Force activity in relation to this and a response has been submitted to the recent national consultation on the SPR, which supports extending the focus to cover other elements e.g. roads policing
Scrutinise, support and challenge the overall performance of the force including against the priorities agreed within the Plan	17b	There are formal governance arrangements in place to support effective scrutiny		The revised governance structures were formally launched on 3rd September 2017. The arrangements are designed to enable clear structure, governance and accountability. In so doing, the arrangements provide a foundation for collaboration, efficiency, partnership working and importantly, provide a landscape that ensures greater understanding of our organisation, our demands and our service delivery. The governance arrangements have evolved over the last 12 months and V16 of the structure is available. A review of the governance arrangements is due to take place (October 2018) and once complete, findings will be reported and areas identified for improvements will be reviewed and where appropriate, implemented.
		Development and annual review of Corporate Governance Framework		The annual review and ensuing amendments of the CGF was approved by the PCC and CC at Policing Board in April 2018 following extensive consultation internally and with the Joint Audit Committee. The revised CGF has been published along with an FAQ document to aide use and accessibility of the document.
		Establish a risk-based, forward looking schedule of activity to support improvements in Force performance		Supportive scrutiny process is gaining traction, with whole OPCC involved in scoping and fieldwork of first deep dive exercise. Forward work plan for assurance function is set out for forthcoming year, with additional detail being added each month when new themes are agreed. Corporate risks considered when planning future scrutiny activity. 40% of current risks have been considered prior to introduction of healthcheck.
		Ensure the public's views are represented in the PCC's scrutiny work		Engagement with public through summer shows and online survey has provided suggestions for future scrutiny focus. Public views collected for Use of Force deep dive. Quality Assurance Panel have reported on Use of Force, neighbourhood dispute related complaints, Stop and Search and Hate Crime during this quarter.

		Oversight and implementation of external inspectorates recommendations		National thematic inspection into Hate Crime released in July. OPCC staff have been liaising closely with Force Hate Crime Lead and are assured that DPP have a proactive action plan to increase awareness and tackle incidents. QAP findings from follow-up dip-sample of Hate Crime in August found the Force had acted upon feedback and improved their recording of responses to Hate Crimes and Incidents. OPCC staff continue to oversee Force's progress against external inspectorate recommendations through access to the action tracker and attendance at governance meetings, where HMICFRS AFIs is a standing agenda item.
Hold the Chief Constable to account for the performance of the Force's officers and staff	17c	Development of a performance framework and structure that allows a greater understanding of the Police and Crime Plan outcomes		Compliance and Performance Manager is undertaking a piece of work to progress this to put measures in place, scheduled to be near completion for the next quarter.
		There are formal governance arrangements in place to hold the Chief Constable to account for the performance of officers and staff		Formal governance arrangements are in place which include the Policing Accountability Board which is a public meeting where the PCC holds the CC to account for Force performance. Additionally there are fortnightly Policing Board meetings which focus on specific areas linked to the Police and Crime Plan. Standing agenda items include Finance and Strategic HR.
		Chief Constable's Professional Development Review		Discussions on the Chief Constable's PDR have ensued however there is some further work to be undertaken in relation to 2019/20 priorities. HMICFRS inspection which has recently taken place will inform priority areas.
Decide the budget, allocating assets and funds to the Chief Constable; and set the precept for the Force area	17d	Inform PCC's decision in respect of 2018/19 precept		Precept set and unanimously agreed by Police & Crime Panel in January 2018
		Setting of Medium term financial plan for 2018/19 - 2023/24		Medium Term Financial Plan set and considered by the Police & Crime Panel in January 2018
		Funding of capital programme to provide force with appropriate assets to deliver effective policing services		Capital programme for 2018/19 set and considered by the Police & Crime Panel as part of the MTFP in January 2018
Appoint the Chief Constable	17e	Appointment of Chief Constable		Mark Collins appointed as Chief Constable from 18th December 2016 for a 5 year fixed term contract
Remove the Chief Constable	17f	Follow process set out in Part 2 of Schedule 8 to the 2011 Act and regulations made under Section 50 of the Police Act 1996(a)		N/A
	17g	Ensure the delivery of Value for Money		Responsibilities and arrangements for striving for Value for Money are embedded throughout the Corporate Governance Framework with both Internal and External Audit seeking assurance that appropriate arrangements are in place to secure economy, efficiency and effectiveness in both the PCCs and CCs use of resources.
		Statutory compliance of estates ensuring fit for purpose for operational use		We have had a transitional period following staff reorganisation, this has meant the compliance processing has been delayed. Compliance by contractors has continued, however the data has been slow to filter through. The compliance percentage will rise to 75% (amber) in the next 2 weeks and within a month it will be over 80% (green). There are thousands of individual items which reflect this score, so the figure alters daily. Next year we intend entering into a Facilities Management contract with compliance targets set to exceed 95%.

Maintain an efficient and effective police force for the police area		Explore opportunities to reduce environmental impact		SOLAR PANELS - We have a photo-voltaic array located on a roof at Police Headquarters, this feeds back into the national grid, for which we have received an annual income. BIOMASS - Our boiler in Police Headquarters provides heat and hot water for the main administration block, accomodation and recreation areas. The biomass is supplied by a local SME and we limit the oil burned, although oil boilers provide resilience and additional energy if required. Following the installation of the biomass boiler, we save on the oil consumed, whilst we receive a reneawble heat incentive (RHI) payment from government for using a sustainable green energy source. CARBON FOOTPRINT - As a rural force with many police stations in small villages and towns, we are reliant on oil fired boilers, however we have had a progressive replacement programme to ensure the majority of these are as efficient as possible. WASTE - Although we recycle over half of our waste, during the next year we a re focussed on reducing waste and the amount transported to landfill. Our confidential waste is very significant, however as a force we are digitally performing many business functions and achieving paperless activity where possible. However in-linw with our retention policy, the paper documentation must be destroyed in the correct manner, thus causing a significant confidential waste demand. The next few years are expected to continue in this manner, however we expect the benefit of the digital processes to reduce confidential waste in the longer term.
		Explore and maximise external funding opportunities		3 grants submitted and approved, accumulating in an income of £314,005 for 17/18 so far. 2 bids were identified and led by the OPCC, 1 bid was an all Wales collaborative bid.
		Explore and maximise sponsorship initiative opportunities		A new sponsorship policy and procedure is being developed which will increase the opportunities available to obtain sponsorship.
		Implement and maintain a risk register to identify and mitigate risks to the OPCC and force		Current risk register review is in progress, due for completion in the next quarter. Process for maintaining register will be re-communicated to all staff to become BAU.The top 5 and any new significant changes will be summarised for the Exec Team on a monthly basis for their consideration/discussion.
		Utilise training and development plans for all OPCC staff		Induction packs are provided to all new personnel to ensure all have access to key documents e.g. relevant legislation, office handbook etc. The Force have recently introduced a new performance development system which the OPCC is adopting. This will be utilised to inform training and development plans.
Enter into collaboration agreements with other PCCs, other policing bodies and partners	17h	Explore collaboration opportunities in accordance with the Policing Vision for Wales		The PCC and his statutory officers have attended 2 All Wales visioning days during the last year, which focused on exploring further collaborative opportunities within the All Wales policing context. Progress is monitored by the All Wales Policing Group on a quarterly basis
		Explore collaboration opportunities with other partners		2 collaboration projects have already been developed with the other 3 Welsh OPCC's and Forces, this has opened up more opportunities for joint project development in the future which will be explored.
		There are formal governance arrangements in place to scrutinise collaboration agreements		Force governance arrangements include Force Collaboration Group - OPCC representation on this Group is Chief Finance Officer and Director of Estates. Policing Board periodically focuses on collaboration - next due December 2018. Furthermore, the All Wales Policing Board receive quarterly updates on the performance of policing collaborative activity in Wales.

	17i	Development and implementation of OPCC Engagement Strategy and Action Plan		Development The OPCC Engagement and Communications Strategy is currently in draft format. We are developing a new approach to our community engagement and require the Commissioner's approval before we finalise our approach and publish the Strategy. Our Engagement-Comms 2018-19 Programme is currently an action plan of sorts - it details all of our engagement and communications tasks / projects. Implementation We are starting to trial our new approach; planning attendance at already-established community group meetings We continue to engage and communicate with the residents of Dyfed-Powys, working to our Programme of tasks and projects: e.g. - Community Engagement Days; - Public Meetings (with the CC); and - Inputs at established community groups.
		Development and implementation of OPCC Single Equality Plan		The Strategic Equality Plan 2017-2021 is on the OPCC Website. Every year, in the PCC's Annual Report, the Objectives are considered and evidence presented as to how we have met those Objectives. We are developing a Youth Engagement Forum. Our approach has three strands: 1. Strategic Input – The Youth Forum - The Forum is the main, formal link between the young people of Dyfed-Powys and the PCC and will drive the overarching direction of the PCC's youth engagement programme. Forum members will be known as Youth Ambassadors, directly representing the views of their school or community youth group, and will provide a direct link between the PCC and their group on the ground. We are currently recruiting to the Forum. 2. Working in Partnership with Existing Groups - We have already made meaningful links with a number of existing youth groups who are interested in being engagement ambassadors for us and we are looking to build further links throughout the year. 3. Reaching the Hard to Reach - we are particularly interested in working with partners to engage young people who may be missed through the above approach - young offenders and / or vulnerable young people. We are in the process of developing a wider network of Community Ambassadors who will represent various communities across Dyfed-Powys - 'community' as a location and as a 'protected characteristic' group.
Provide a local link between the police and communities, working to translate the legitimate desires and aspirations of the public into action		Provide opportunities for local communities to inform and influence decision making		We need to develop a system of recording the number of such opportunities i.e. every time the Commissioner / his staff meet and engage with local communities, they have the opportunity to inform us of their opinions, and we will bring them back to the office. We will utilise the Intel log so that common themes can be highlighted. We also consult with the local communities on important decisions the Commissioner has to make, such as the Police Precept, and planning is underway for consultation to be undertaken.
		Respond to community concerns in a timely manner		The OPCC received a total of 39 community concerns and addressed 38 of those concerns with a response, onward referral etc. within 30 working days. The main areas of concern related to Neighbourhood Disputes, Domestic Abuse, Firearms Revocation, Organisational Dissatisfaction, Response Times, Employment/Vetting and Local/National Concerns.

		Engage residents in contributing to assurance and scrutiny activity		Our volunteer base has recently been depleted slightly by 2 ICV resignations (1 moving away from the area and 1 taking up an alternative voluntary role with DPP). Recruitment is nearing completion, with a number of applicants currently going through interviews and vetting. Animal Welfare Visitor numbers are stable (above ideal capacity). Quality Assurance Panel capacity has been increased recently (see decision 83 on 17/7/18). Interviews currently in progress, which may see Panel up to capacity in coming months. Both QAP and ICVs contributed to the Use of Force deep dive fieldwork.
		Provide effective and accessible services for victims and vulnerable people		The OPCC remain engaged with consultations as and when we are presented with the opportunity to do so. Over recent months HM Government released a consultation on 'Transforming the Response to Domestic Abuse' looking to stimulate conversation on how to prevent and tackle domestic abuse. To ensure that Welsh PCC offices were represented fully, a decision was taken that there would be a collective response from the four Welsh PCC offices, co-ordinated by the All Wales Policing Team. To facilitate this the OPCC for Dyfed Powys hosted a thematic session looking into domestic abuse and how this affects the older population. This involved a facilitated session, attended by the Home Office, DEWIS Choice, Aberystwyth University, local specialist sector providers as well as survivors. The outcome of the above was a respond being fed into the All Wales team which helped form an all Wales response to the consultation process. As well as the above, the VAWDASV team within Welsh Government also released a consultation on 'Guidance for the Commissioning of VAWDASV Services in Wales'. This document aims to provide clarity and guidance to commissioners of VAWDASV services across Wales, detailing what the Governments expectation would be on those commissioners. The OPCC for Dyfed Powys fed into this consultation, working with specialist and non-specialist service providers to gain their input on this document. Since the completion of this consultation, Welsh Government are now reviewing the feedback received from all those who contributed in order to be able to revise the guidance, where required. The final document is aimed to be released by December and will then form the basis of the guidance for commissioners to use when commissioning services under this umbrella from April 2019. The main area of this being to produce collaborative and regional working arrangements wherever possible. Lastly, the OPCC for Dyfed Powys are currently looking to review the content of our internet site, particularly the areas relating to the services on offer to victims and vulnerable persons across Dyfed Powys. The aim here is to have a more user friendly resource where more resources can be made available to victims and vulnerable persons, where they can access information on each service. Part of this process involves the creation of 'day in the life of' written pieces which will look at some of the component parts of each service to demystify this for members of the public and to show the valuable work they carry out on a day to day basis. These pieces are now being planned and will be completed by the end of the financial year (2018/19).
Hold Chief Constable to account for the exercise of the functions of the office of Chief Constable and those under his direction and control	17j	As detailed in 17c		
	17k	Publish information in accordance with the Elected Local Bodies Order		OPCC has submitted an entry for OPCC transparency awards (Sept). All requirements for published information checked and updated
		Publish information in an accessible and easy to reach format		Website has been checked, additional information added to make this more user friendly including an accountability and transparency tab

Publish information specified by the Secretary of State and information that the PCC considers necessary to enable the people who live in the force area to assess the performance of the PCC and CC		Publish information in accordance with the Welsh Language Standards		Yr Iaith ar Waith' attended quarterly. Welsh language strategy complete and due to be launched imminently. Top 10 to do list circulated to all staff. Welsh Language Commissioners Successful Practices Seminar and Policy decisions and internal operations workshop both being attended in the next quarter (Nov). Audit tool to monitor compliance with standards to be designed and implemented in coming months
		Proactively promote the work of the PCC and CC		Every time the PCC or his staff engage with members of the public, we are raising awareness of the role of the PCC, his office, and the Chief Constable and the Force. We have leaflets we take with us to all events / meetings which explain the role of the PCC, and states what he is not responsible for but what the CC is. Our website clearly explains the role of the PCC. Sections within the website are linked to the Force for further info, which helps explain the relationship between the PCC and CC / DPP. We are consistently trying to develop the methodology we use to promote the role of the PCC / CC, which will appeal to a wider audience than the methodology currently utilised by the team.
		Proactively promote and raise awareness of Commissioned Services		During the last quarter the Director of Commissioning has attended regular meetings where the commissioned services are promoted. These include local meetings hosted by Dyfed Powys Police, as well as engaging with regional meetings. These include: Regional VAWDASV Board Regional Collaborative Committee Community Safety Partnerships Area Planning Board Local Criminal Justice Board Meeting In addition to the above, during July the PCC held a conference in Police Headquarters, co-ordinated by the Commissioning Team, with the aim of promoting the services currently being commissioned. This conference was targeted at both senior management from Dyfed Powys Police, as well as external partners and local MP's and AM's. Presentations were given by service providers with a brief of outlining the impact that each respective service has on the individuals they support, as well as how this assisted the PCC in achieving the priorities within his Police & Crime Plan. The day was attended by in excess of 60 guests. During September, Dyfed Powys Police hosted an Open Day at Police Headquarters, allowing members of the public access to the HQ site to see the hard work being carried out by a wide range of departments across the Force. Part of this was a display by the OPCC, as well as a commissioned service display. This was attended by Hafan Cymru - providing Independent Domestic Violence Advisor services, New Pathways - offering support to victims of sexual abuse and assault, Goleudy - providing the Force's in house victim and witness support services, as well as support for victims of anti social behaviour and lastly Dyfed Drug and Alcohol Services (DDAS), who attended in their recovery bus. While the weather was against us, the day was well attended by members of the public and was a good platform to be able to show the hard work being carried out by these commissioned services. All of the above were subject to social media posts, including social media posts regarding the Open Day and the Commissioned Services conference.
Comply with all reasonable formal requests from the Panel to attend their meetings	17I	Quarterly attendance at Police and Crime Panel meetings		PCC has attended all Police and Crime Panel meetings, along with statutory officers - Chief of Staff and Chief Finance Officer.
		Provision of documentation to Police and Crime Panel as per their requests		Regular meetings between the Police and Crime Panel and OPCC have ensured that members receive information and documentation in a timely manner in accordance with their requests. The PCC encourages engagement and welcomes PCP representation at other fora such as Policing Accountability Board, Commissioning Board and Joint Audit Committee.

		Regular liaison between OPCC and PCP in support of discharging statutory duties		Regular meetings between the Police and Crime Panel and OPCC have supported the discharging of statutory duties for both parties.
Prepare and issue an annual report	17m	Prepare and issue an annual report to the Panel on the PCC's delivery against the objectives set within the Plan		The 2017/18 Annual Report has been finalised and published.
Monitor all complaints made against officers and staff, whilst having responsibility for complaints against the CC	17n	Handling of complaints against the Chief Constable		It can be seen that the OPCC received a total of 5 complaints, 1 of which resulted in a non-recording decision. The decision on whether or not to record a complaint has been completed within the statutory 10 working days requirement. No appeals to the IOPC were recorded during this quarter in response to CC Complaints.
		Maintain oversight of complaint cases as per requested by individual members of the public		The OPCC currently maintains oversight on a total of 8 cases. These will all be reviewed within the next quarter and any actions that can be completed to progress matters will be done, in order to close these oversight cases.
		Scrutiny of Force complaint handling		No scrutiny of the Force Complaint Handling has taken place during this quarter. However, the subject of Neighbourhood Disputes has been audited at the last QAP and will be considered in more depth during the next quarter again by QAP; as it will be the subject of the next Deep Dive.
		Ensure systems and processes are in place in readiness for the PCC's increased roles in complaints as outlined in Police and Crime Act 2017		It has been agreed that the best way to approach delivery, is to plan to process in two stages. The first stage is to continue to deliver the regulations and all related core products, aiming to have a final set of regulations and statutory guidance completed in early 2019. The second stage will be a six month 'preparation' period for stakeholders from the point the Home Office are able to confirm a laying date until the point that the reforms go 'live.' The earliest the Home Office may get certainty is at the start of 2019, meaning that April 2019 implementation is not feasible, however there is a possibility it could be pushed back further into next year.
PCC must not fetter the operational independence of the police force	18	Development and annual review of Corporate Governance Framework		The annual review and ensuing amendments of the CGF was approved by the PCC and CC at Policing Board in April 2018 following extensive consultation internally and with the Joint Audit Committee. The revised CGF has been published along with an FAQ document to aide use and accessibility of the document.
Access to information, officers and staff	19	Corporate Governance Framework details information sharing arrangements		The CGF state under Section 3.7: 3.7.1 Both the PCC and the CC are separate data controllers and processors and have duties under the Data Protection Act 1998 (DPA)7 and Freedom of Information Act (FOIA) 3.7.2 For the purposes of the DPA the PCC and the CC remain the data controller for any personal data recorded under their respective control. 3.7.6 In order to enable the PCC to exercise the functions of their office effectively, they will need access to information and officers and staff within their force area. The PCC and CC will share information where appropriate to support each other in exercising their functions. Access to information must not be unreasonably withheld. There is no requirement for an Information Sharing Agreement, however work is currently underway to review processes to ensure both parties are compliant with recent legislative changes under GDPR.
		Handling of information in accordance with Data Protection legislation		Report on OPCC compliance with GDPR was produced and shared with All Wales Group. Action plan is a live document to be monitored and progressed, the nature of the legislation dictates that OPCC will never be fully compliant as this has to be monitored at all times. TIAA auditor meeting with Compliance and Performance Manager is scheduled for October to discuss OPCC compliance and make recommendations.

Delivery of community safety and crime reduction	20a	Development and implementation of Commissioning Strategy and Action Plan		The development of a commissioning strategy and action plan is a key part of the work of the Commissioning team which is being scoped at present, with a view of its completion being prior to the end of the 2018/19 financial year. This work will be fed by the commissioning of a needs assessment to identify the areas of need for commissioning across Dyfed Powys. There is currently a specification being drafted to allow for this work to be commissioned, with a view that it will be awarded prior to the end of the 2018 calendar year. This will then look to feed into the commissioning future for 2019/20 and 2020/21.
		Commissioning of services in support of community safety and crime reduction		Overall the 2018/19 budget for Commissioned Services is forecasted to be slightly underspent for the end of the financial year. This is due to some slight vacancy factors within one of our internally provided services, which has now been resolved. To utilise this underspend the intention is for the Police and Crime Commissioner to commission a piece of research to carry out a needs assessment of the Dyfed Powys area. This will be done with the intention of feeding a commissioning strategy for 2019/20 and 2020/21.
		Evaluation of commissioned services to determine social return on investment		Plans are in place for a full review of the commissioned services to ensure that these offer both an effective service, but also offer a return on investment. This programme of work is due to commence towards the end of 2018 and conclude by mid 2019, where it will produce a report per commissioned service, focusing on how effective the service has been in meeting the aims of the contract, as well as how they have assisted the PCC in meeting the priorities in his Policing Plan. In addition to the above, the PCC's Commissioning Advisory Board meeting has been reviewed and scheduled for November 2018. The intention of this group is now to act as an independent oversight and scrutiny body of the commissioned services, holding each to account on their performance to date and how they have supported the PCC in his ability to meet his Police and Crime plan priorities.
Community Safety Partnerships	20b	N/A in Wales		
Crime and disorder reduction grants	20c	Development and implementation of a framework for the provision of crime and disorder grants		The OPCC is in the process of developing a new grants process which will allow for the OPCC to provide crime and disorder grants to the community.
		Provision of crime and disorder reduction grants within 2018/19		As mentioned, 3 grants have been approved, 2 grants have been explored and developed and are now awaiting a decision from the Home Office.
		Evaluation of crime and disorder reduction grants to determine social return on investment		An evaluation process will be part of the new grants process to ensure value for money and a return on investment.
Collaboration agreements	20d	As detailed in 17h		

Wider responsibility for the enhancement of the delivery of criminal justice in their area	20e	There are formal governance arrangements in place to support effective scrutiny		To ensure that effective scrutiny of the PCC's expenditure and also the services he commissions, there are two key areas of governance in place. Firstly, the Commissioning Advisory Board sits with the remit of acting as a reviewing body for the PCC and will scrutinise the services being commissioned to ensure that they are effective. This board will comprise of both OPCC staff, as well as members of independent groups and will sit quarterly, 2 months after the fiscal quarter end to ensure the most up to date data is captured and reported. Secondly, the Police and Crime Commissioner chairs the Local Criminal Justice Board (LCJB), attended by colleagues from OPCC, Dyfed Powys Police, HMCTS, HMPS, WCRC, CPS, Hywel Dda Health Board, Youth Offending Services and the Court Witness Service. The Board bring together these partners to operate collaboratively and to be responsible and accountable for the service provided to victims and witnesses. Service provision is monitored via this Board with a view of a multi-agency approach being taken to resolve issues where needed.
		Monitor the performance of all commissioned services, ensuring they are fit for purpose, provide value for money and a social return on investment		Overall the performance and contract review process for the commissioned services remains effective, with quarterly meetings being held with each of the service providers to discuss performance along with any emerging issues identified by either the OPCC or provider. The exception to this has been the Goleudy service, where there have been issues in data capture from an IT perspective. This has resulted in discussions taking place to ensure that the KPI reporting requirements are both meaningful and obtainable. This work has now concluded and Goleudy are now better placed to provide a more effective and robust performance report. During this process there has been regular meetings between the OPCC and Goleudy, to discuss performance and to allow for areas of concern to be highlighted. This has ensured that there has been oversight of performance. Each performance meetings acts as an ideal opportunity to raise service delivery issues from either the perspective of the PCC or the provider and these are captured in the form of actions. These are then reviewed at each performance review to ensure that they are being progressed and monitored effectively and that actions are not taking unnecessarily long to resolve, and if there are longer timescales with some, that there are genuine reason behind each.
		PCC's contribution to the All Wales Criminal Justice agenda		As Chair of the Local Criminal Justice Board, the PCC submits a written report to the All Wales Criminal Justice Board on a quarterly basis, and actively contributes to discussions at the forum
		PCC's national portfolio responsibilities		PCC's national portfolios include: Board member Policing ICT Company Board member digital policing Board members information and intelligence directorate Learning leaders group NPAS board member

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Defnydd o Rym

Craffu Dwys — Medi 2018

COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS
POLICE AND CRIME COMMISSIONER

Beth wnaethon ni...

- Adolygu data
- Ymgynghori wyneb yn wyneb a'r cyhoedd mewn sioeau haf
- Arolwg ar-lein o farn y cyhoedd
- Grwpiau ffocws gyda swyddogion a staff
- Adolygiad annibynnol o ddigwyddiadau

Pam y gwnaethom hyn...

Ers Ebrill 2017 mae data ar ddefnydd swyddogion o rym wedi ei gyhoeddi gan bob un o heddluoedd y Swyddfa Gartref

Buddsoddi sylweddol mewn Fideo Camera Corff a Giardiau Poeri a Brathu

Buddsoddi sylweddol mewn Fideo Camera Corff a Giardiau Poeri a Brathu

HMICFRS

Barn yr Arolygiaeth fod angen i Heddlu Dyfed-Powys **"gyfoethogi craffu allanol er mwyn gwella ei ymdriniaeth o'r cyhoedd"**

Y ffeithiau:

Y mathau o rym a ddefnyddir yn fwyaf cyffredin yw:

Gosod gefynnau	Cyfathrebu tactegol	Sgiliau heb arfau	Ataliadau llawr
683	536	419	78

Mae'r mathau o rym risg uwch yn cael eu defnyddio'n llai aml:

Taser	Arfaeth saethu	Chwistrell lidiog	Giard Poeri a Brathu
53	27	20	11

Buddsoddwyd £342,788 mewn Camerâu Corff
£3,150 mewn Giardiau Poeri a Brathu

NI CHYNHALIWYD 36 o 40 cwyn a oedd yn ymwneud â defnydd swyddogion o rym gormodol

Anafwyd **61** swyddog heddlu ac aelod staff drwy'r defnydd o rym mewn un cyfnod o 3 mis

Roedd **90%** o aelodau'r cyhoedd y siaradom â nhw'n credu bod swyddogion yn defnyddio grym yn briodol

Ein casgliadau...

Mae defnydd o rym yn cael ei dan-gofnodi gan swyddogion;
Alcohol, cyffuriau ac iechyd meddwl yw'r ffactorau effaith mwyaf cyffredin;
Sgiliau heb arfau, gosod gefynnau ac ataliadau llawr yw mwyafrif y tactegau sy'n arwain at gwynion;
Mae barn y cyhoedd yn bennaf yn gadarnhaol mewn perthynas â defnydd yr heddlu o rym; ac
Roedd ein hadolygiad annibynnol yn cefnogi'r adborth cyhoeddus cadarnhaol.

Ein prif argymhellion...

1. Cyflwyno cyfeirnodau unigryw ar gyfer ffurflenni defnydd o rym
2. Defnyddio'r rhain i sicrhau bod darnau o ffilm o Fideo Camera Corff yn hawdd eu hadfer
3. Cyfathrebu gofynion cofnodi clir a chyson i swyddogion a staff
4. Adolygu'r pecyn hyfforddi defnydd o rym presennol
5. Gosod trefniadau archwilio a goruchwylio mewn lle

I ymweld â'm gwefan ac am fwy o wybodaeth am Heddlu Dyfed-Powys, cliciwch ar y logos isod

COMISIYNYDD HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS POLICE AND CRIME COMMISSIONER

Heddlu Police DYFED-POWYS

Comisiynydd Heddlu a Throseddu

Dyfed-Powys

Adroddiad Craffu Dwys

i

Ddefnydd o Rym

Heddlu Dyfed-Powys

Medi 2018

Cynnwys

1.0 Crynodeb Gweithredol 2
2.0 Canlyniad 4
3.0 Sefyllfa 5
3.1 Cefndir 5
3.1.1 Deg Egwyddor Allweddol sy'n Llywodraethu Defnydd o Rym gan y Gwasanaeth Heddlu 6
3.1.2 Gofynion cofnodi 7
3.1.3 Llywodraethu a Pholisïau'r Heddlu 8
3.1.4 Argymhellion HMICFRS 9
3.2 Perfformiad Cyfredol 11
3.2.1 Materion Perfformiad 11
3.2.2 Ymosodiadau ac anafiadau i swyddogion a staff 18
3.2.3 Trefniadau archwilio ac adolygu 19
3.2.4 Fideo Camera Corff (BWV) 20
3.2.5 Ystyriaethau moesegol a chwynion 22
3.2.6 Ymrwymiadau Ariannol 23
3.2.7 Gwybodaeth a hyder y gweithlu 23
3.2.8 Hyfforddiant 24
4.0 Canlyniadau 25
5.0 Gweithredoedd 27
6.0 Adolygu 29
6.1 Nodau 29
6.2 Casgliad 29
Atodiad A – Amserlen Craffu Dwys 1
Adroddiad B – Enghraifft o e-Ffurflen Defnydd o Rym 3
Atodiad C – Safonau Proffesiynol – Canlyniadau Honiad o Gŵyn 8

1.0 Crynodeb Gweithredol

Oherwydd diddordeb cyhoeddus sylweddol a gofyniad cyffredinol i wella defnydd o rym yr heddlu, ymgymerodd Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu (OPCC) adolygiad 'craffu dwys' o'r defnydd o rym o fewn ardal Dyfed-Powys. Canfu:

- Bod defnydd o rym yn cael ei dan adrodd gan swyddogion;
- Bod alcohol, cyffuriau ac iechyd meddwl yn cael eu cofnodi fel y ffactorau effaith mwyaf cyffredin[1];
- Mai sgiliau heb ddefnyddio arfau, defnyddio gefynnau llaw ac atalfeydd llawr yw mwyafrif y tactegau sy'n achosi cwynion o rym gormodol;
- Bod adborth y cyhoedd yn gadarnhaol yn bennaf mewn perthynas â defnydd o rym yr heddlu;
- Bod Panel Sicrwydd Ansawdd y Comisiynydd (cynrychiolwyr annibynnol o blith preswylwyr ardal Dyfed-Powys) yn cefnogi adborth cadarnhaol y cyhoedd wrth ddod i'r casgliad bod swyddogion yn delio gyda digwyddiadau yn gymesur ac yn rhesymol.

Serch hynny canfu'r adolygiad rai diffygion wrth gasglu, coladu a dadansoddi data yn gywir ar sut y mae swyddogion Heddlu Dyfed-Powys yn defnyddio grym. Gan hynny mae'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn argymell bod yr Heddlu:

Ar unwaith yn:

1. Cyflwyno Cyfeirnodau Unigryw ar gyfer ffurflenni defnydd o rym fel mater brys.
2. Rhaid defnyddio Cyfeirnodau Unigryw i sicrhau bod Ffilm Camera Corff yn cael ei dagio yn briodol a bod modd cael gafael arni yn rhwydd.
3. Cyfathrebu gofynion recordio clir a chyson wrth swyddogion a staff, gan gynnwys pwysigrwydd Ffilm Camera Corff a chyfiawnhad dros y grym a ddefnyddir.
4. Adolygu ac ymgynghori gyda swyddogion ar y pecyn hyfforddi defnydd o rym cyfredol i sicrhau bod hyn yn adlewyrchu realiti hyd y gellir ac yn cynnwys sylw digonol i'r gofynion adrodd.

Cyn gynted â phosibl:

5. Sefydlu trefniadau archwilio a goruchwylio i asesu dealltwriaeth a chydymffurfiad dilynol gyda gofynion cofnodi defnydd o rym.

[1] Materion sy'n effeithio ar ymddygiad unigolyn a chan hynny asesiad y swyddogion o'r angen i ddefnyddio grym.

6. Adolygu ffurflenni defnydd o rym cyfredol gyda'r bwriad o awto-lenwi meysydd, gostwng swm y data sy'n ofynnol ac ystyried sut y mae rhesymeg swyddogion yn cael ei chofnodi.
7. Gweithio gyda Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu i addysgu'r cyhoedd o ddefnydd o rym angenrheidiol, rhesymol a chymesur swyddogion heddlu a'u hawliau yn ymwneud â'u defnydd o bŵer.
8. Sicrhau bod swyddogion yn cwblhau proffil unigol y rheini sy'n amodol ar rym yn rheolaidd er mwyn galluogi monitro priodol ar ddefnydd anghymesur posibl ar wahanol grwpiau demograffig.

Yn y dyfodol:

9. Ystyried 'cronfa' o gamerâu Ffilm Camera Corff i'r rheini heb ddyraniad personol i'w defnyddio pan fydd angen gweithredol.
10. Gwella'r ffordd y mae'r Heddlu yn cofnodi anafiadau swyddogion sy'n gysylltiedig â defnydd o rym. Dylid defnyddio'r wybodaeth hon i sicrhau bod swyddogion wedi'u cyfarparu'n briodol a'u hamddiffyn rhag cael niwed wrth gynnal eu dyletswyddau.
11. Parhau i weithio gyda gwasanaethau iechyd lleol i ddatblygu cynlluniau wedi'u teilwra ar gyfer rheolaeth briodol (gan gynnwys ffurfiau mwyaf diogel, mwyaf effeithiol a phriodol o rym a argymhellir) ar droseddwyr drachefn, yn enwedig y rheini gyda nodweddion gwarchodedig.
12. Gweithio gyda Swyddfa'r Comisiynydd a Throseddu i wella cynnwys y cyhoedd wrth graffu cyswllt swyddogion heddlu gyda'r cyhoedd.
13. Blaenoriaethu penderfyniad ar system rheoli cofnodion yn y dyfodol, gan sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei wneud i wella'r gallu i ryngweithredu a gwella awto-lenwi rhai meysydd, gan hynny yn gostwng cyfaint y gofynion adrodd ar wahân a osodir ar swyddogion.
14. Adolygu pryderon adrannau arbenigol i sicrhau bod swyddogion wedi'u cyfarparu yn briodol i gynnal eu dyletswyddau'n effeithiol.

2.0 Canlyniad

Cyfranna'r adolygiad hwn at yr agweddau a ganlyn o Gynllun Heddlu a Throseddu'r Comisiynydd[2]:

- Gwneud defnydd gorau ar adnoddau rheng flaen i ymroi i fynd i'r afael a delio â throsedd a digwyddiadau (Blaenoriaeth 1: Cadw ein cymunedau yn ddiogel)
- Eirioli ymateb rhesymol a chymesur gan swyddogion rheng flaen wrth ddelio â phobl sy'n profi salwch meddwl. (Blaenoriaeth 2: Diogelu'r bregus)

Ceisiodd yr adolygiad i:

1. Geisio sicrwydd bod Heddlu Dyfed-Powys yn defnyddio eu pwerau grym yn briodol;
2. Gwella hyder y cyhoedd yn Heddlu Dyfed-Powys; a
3. Gwella perfformiad yn y maes hwn (Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu).

Trwy:

a) Adnabod unrhyw dueddiadau o ran defnydd o rym gan swyddogion a staff Heddlu Dyfed-Powys;
b) Tynnu sylw at feysydd arfer da a meysydd gwelliant;
c) Darparu goruchwyliaeth annibynnol i ddefnydd o rym yr heddlu;
d) Ceisio sicrwydd bod swyddogion yn cofnodi'r holl ddigwyddiadau o ddefnydd o rym yn briodol; a
e) Hysbysu'r cyhoedd am eu hawliau o ran defnydd o rym gan swyddogion heddlu.

Er mwyn hysbysu'r adolygiad hwn, cynhaliodd gynrychiolwyr o Swyddfa'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu amrywiaeth o ymchwil, gan gynnwys:

- Ymgynghori ag aelodau'r cyhoedd trwy arolwg ar-lein a phresenoldeb yn sioeau haf;
- Grwpiau ffocws gyda swyddogion a staff Heddlu Dyfed-Powys i ddeall eu canfyddiadau o'r mater;
- Adolygu data ac adborth gan adrannau a gweithwyr Heddlu Dyfed-Powys ar amrywiaeth o faterion yn ymwneud â defnydd o rym gan swyddogion, gan gynnwys lles swyddogion a chwynion gan y cyhoedd;
- Adolygiad annibynnol o ddigwyddiadau lle'r oedd swyddogion wedi defnyddio eu pwerau grym, trwy Banel QA y Comisiynydd.

[2] http://www.dyfedpowys-pcc.org.uk/en/the-commissioner/the-police-and-crime-plan/

Mae amserlen lawn y gwaith a gynhaliwyd i hysbysu'r digwyddiad hwn i'w weld yn atodiad A.

3.0 Sefyllfa

3.1 Cefndir

Mae nifer o ffactorau wedi dylanwadu ar yr adolygiad hwn, sef:

- Y gyfarwyddeb a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Gartref i'r holl heddluoedd gyhoeddi data tryloywder am ddefnydd o rym eu swyddogion yn chwarterol o fis Ebrill 2017.
- Diddordeb cyhoeddus sylweddol / sylw yn y cyfryngau a her gyhoeddus am ddefnydd o rym yr heddlu, gan gynnwys cyflwyno Taser, Giardiau Poeri a Brathu a Ffilm Camera Corff (BWV).
- Cynnydd yn yr adroddiadau o anfodlonrwydd a gofnodir gan y Swyddfa Gwasanaethau Cyhoeddus sy'n honni bod swyddogion wedi defnyddio grym gormodol neu garcharorion yn profi anafiadau wrth gael eu harestio.
- Digwyddiadau o anafiadau sy'n deillio o ddefnydd o rym lle nad oedd Ffilm Camera Corff wedi'i hactifadu.
- Cyfryngau cenedlaethol yn adrodd ar ddefnydd o rym anghymesur yn erbyn lleiafrifoedd ethnig a phobl dduon.
- Dim craffu allanol cyfredol o'r defnydd o rym, neu sicrwydd ei fod yn cael ei gofnodi yn effeithiol.

Mae'r gyfraith yn cydnabod bod swyddogion yr heddlu yn mynychu sefyllfaoedd lle y gallai fod gofyn iddynt ddefnyddio grym er mwyn cadw'r heddwch a chynnal y gyfraith. Mae swyddogion unigol yn gyfrifol am benderfynu pryd ac ar ba ffurf o rym i'w ddefnyddio. Maen nhw eu hunain yn atebol i'r gyfraith wrth sicrhau bod eu penderfyniad yn arwain at ddefnyddio'r lefel isaf o rym sy'n ofynnol i ymgymryd â'u dyletswyddau.

Mae Arfer Proffesiynol Awdurdodedig (APP)[3] y Coleg Plismona yn datgan:

> *"Mae'r Ddeddf Cyfraith Trosedd 1967, Deddf Tystiolaeth Droseddol a'r Heddlu 1984 a chyfraith gyffredinol yn gymwys i bob defnydd ar rym gan yr heddlu ac yn nodi y dylai unrhyw ddefnydd ar rym fod yn 'rhesymol' o dan yr amgylchiadau. Mae rhesymol o dan yr amgylchiadau hyn yn golygu:*
>
> - *yn gwbl angenrheidiol at ddiben a ganiateir gan y gyfraith; a*
> - *Rhaid i swm y grym a ddefnyddir fod yn rhesymol ac yn gymesur hefyd (h.y., rhaid i raddau'r grym a ddefnyddir fod yr isafswm gofynnol o dan*

[3] https://www.app.college.police.uk/

yr amgylchiadau i gyflawni'r amcan cyfreithiol) fel arall mae'n debyg y bydd defnydd o rym yn ormodol ac yn anghyfreithlon."

3.1.1 Deg Egwyddor Allweddol sy'n Llywodraethu Defnydd o Rym gan y Gwasanaeth Heddlu

(O Arfer Proffesiynol Awdurdodedig y Coleg Plismona)

1. Mae dyletswydd gyffredinol ar swyddogion heddlu i ddiogelu unigolion ac eiddo, i gadw trefn, ac i atal comisiynu troseddau a, lle mae trosedd wedi'i chyflawni, i gymryd mesurau i ddod â'r troseddwr i gyfiawnder;

2. Gallai swyddogion heddlu, yn gyson â'r ddyletswydd hon, ddefnyddio grym wrth ymgymryd â phwerau statudol penodol, i atal trosedd neu wrth achosi arést cyfreithlon. Gallant wneud hynny hefyd i amddiffyn eu hunain neu i amddiffyn eraill, er mwyn stopio neu atal torri'r heddwch sydd ar fin digwydd, ac i amddiffyn eiddo;

3. Bydd swyddogion heddlu, hyd y gellir, yn defnyddio dulliau anhreisgar cyn mynd ati i ddefnyddio unrhyw rym. Dylent ddefnyddio grym dim ond os yw dulliau eraill wedi profi'n aneffeithiol, neu os pennir yn onest ac yn rhesymol nad oes unrhyw ragolwg realistig o gyflawni'r amcan cyfreithiol a nodir heb rym;

4. Pan fydd grym yn cael ei ddefnyddio bydd yn cael ei ddefnyddio gyda rheolaeth. Defnyddir yr isafswm a bennir yn onest ac yn rhesymol i fod yn angenrheidiol i gyflawni'r amcan cyfreithlon;

5. Ni ddylid defnyddio grym angheuol neu sydd â'r potensial i fod yn angheuol dim ond pan fydd yn gwbl angenrheidiol er mwyn amddiffyn eich hun, neu i amddiffyn eraill yn erbyn bygythiad o farwolaeth neu anaf difrifol;

6. Rhaid i unrhyw benderfyniad yn ymwneud â defnydd o rym a allai effeithio ar blant, neu unigolion bregus eraill, ystyried goblygiadau statws o'r fath gan gynnwys, yn enwedig, effaith gynyddol bosibl y grym arnynt;

7. Dylai swyddogion heddlu gynllunio a rheoli gweithrediadau i isafu, i'r graddau helaethaf posibl, atebolrwydd i rym angheuol, ac i ddarparu ar gyfer mabwysiadu ymdriniaeth gyson i ddefnydd o rym gan bob swyddog. Bydd cynllunio a rheoli o'r fath yn cynnwys rhoi ystod ddigonol o gyfarpar nad ydynt yn angheuol i swyddogion ac argaeledd arbenigedd meddygol digonol i ymateb i niwed a achosir trwy ddefnydd o rym;

8. Mae swyddogion unigol yn atebol ac yn gyfrifol am unrhyw ddefnydd o rym, a rhaid gallu cyfiawnhau eu camau yn gyfreithlon;

9. Er mwyn hyrwyddo atebolrwydd ac arfer gorau bydd yr holl benderfyniadau yn ymwneud â defnydd o rym, a dylai pob enghraifft o ddefnydd o rym, gael eu hadrodd a'u cofnodi naill ai yn gyfoes, neu cyn gynted â phosibl;

10. Rhaid i benderfyniad yn ymwneud â defnydd o rym gan swyddogion heddlu ystyried y ddyletswydd gofal sy'n ddyledus gan y gwasanaeth heddlu perthnasol i bob swyddog heddlu unigol wrth ymgymryd â'i ddyletswyddau. Gall lleoli swyddogion heddlu yng nghyd-destun trefn gyhoeddus lle gallai grym gael ei ddefnyddio arwain at risgiau difrifol i'w diogelwch eu hunain, ac felly rhaid iddo fod yn amodol ar reolaeth drwyadl am y rheswm hwnnw hefyd.

Ffynhonnell: Arolygiaeth Cwnstabliaeth Ei Mawrhydi (2011) The rules of engagement: A review of the August 2011 disorders, © Hawlfraint y Goron.

3.1.2 Gofynion cofnodi

Yn dilyn Adolygiad Data Defnydd o Rym Cenedlaethol yn 2015[4] ac Adolygiad Shaw[5] yn 2016, mae gofyn i'r holl heddluoedd gofnodi a chyhoeddi eu data defnydd o rym yn chwarterol o fis Ebrill 2017. Amlinellir y gofynion cofnodi o fewn Arfer Proffesiynol Awdurdodedig y Coleg Plismona:

> *"Dylai heddluoedd goladu data defnydd o rym yn electronig (mae'r Swyddfa Gartref yn ystyried dulliau ar gyfer ffurflenni data blynyddol o ran hyn). Disgwylir i heddluoedd gofnodi pob enghraifft o ddefnydd o rym yn electronig ac mewn modd sy'n caniatáu i adalw a dadansoddi'r wybodaeth hon yn rhwydd. Yn benodol, dylai'r data hwn ganiatáu ar gyfer dadansoddi yn ôl oed, ethnigrwydd a throsedd a dylai ffurfio rhan o gofnod dalfa neu gyfeirio'n benodol ato."*

Yn wahanol i Stopio a Chwilio, lle mae un ffurflen yn cael ei llenwi ar gyfer chwilio un unigolyn unwaith, mae enghreifftiau o ddefnydd o rym yn gofyn bod yn rhaid i'r holl swyddogion sy'n defnyddio grym ar unigolyn lenwi ffurflen electronig ar gyfer pob digwyddiad, h.y. os oes tri swyddog yn defnyddio grym ar unigolyn yn ystod digwyddiad, byddai'n rhaid i bob un gyflwyno ffurflen, gan arwain at dri chyflwyniad ar gyfer yr un digwyddiad. Rhaid i unrhyw ddefnydd o rym wrth arestio ac yn y ddalfa gael ei ddogfennu ar gofnod carcharu'r unigolyn

[4] Prosiect Adolygu Data Defnydd o Rym Cenedlaethol, Cyngor Cenedlaethol Prif Swyddogion, Hydref 2015
http://www.npcc.police.uk/documents/reports/2016/Use%20of%20Force%20Data%20Report.pdf

[5] Review into the Welfare in Detention of Vulnerable Persons: A report to the Home Office gan Stephen Shaw, Ionawr 2016
https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/490782/52532_Shaw_Review_Accessible.pdf

ynghyd ag ar e-ffurflen defnydd o rym (mae enghraifft ohoni i'w gweld yn atodiad 2). Mae'r e-ffurflen yn cynnwys blychau ticio a dim ond os oes Taser wedi'i ddefnyddio y mae'n caniatáu testun rhydd i swyddogion gyfiawnhau eu gweithredoedd, serch hynny, amlinella arweiniad bod yn rhaid i swyddogion nodi eu rhesymeg o fewn eu llyfrau poced, datganiadau (os yw'n berthnasol) a chofnodion y ddalfa.

Mae gofyn cyfreithlon ar heddluoedd Cymru a Lloegr i gasglu data yn ymwneud â defnydd o rym gan eu swyddogion. Dylid ei gyhoeddi yn chwarterol[6] o leiaf a rhaid ei adrodd o fewn y Ffurflen Ddata Flynyddol (ADR)[7] i'r Swyddfa Gartref. Amlinella arweiniad o Gyngor Cenedlaethol Prif Swyddogion (NPCC) lefel y manylion sy'n ofynnol wrth gasglu data ac mae'n rhoi templed lleol ar gyfer cyhoeddi.

3.1.3 Llywodraethu a Pholisïau'r Heddlu

Monitrir defnydd o rym swyddogion Heddlu Dyfed-Powys gan y Grŵp Llywodraethu Defnydd o Rym, wedi'i arwain gan Uwch-arolygydd dros Ymgyrchoedd Arbenigol. Mae'r grŵp hwn yn gyfrifol am oruchwylio, cefnogi a gwella defnydd a chraffu ar bwerau cymhellol / stopio a chwilio; gan dynnu sylw at feysydd arfer da, adnabod a chymryd camau lle y mae angen gwelliannau a llunio a chyfathrebu newidiadau angenrheidiol i bolisïau perthnasol.

Mae modiwl 'Llawlyfr Diogelwch Personol ar Ddefnydd o Rym Cymdeithas Prif Swyddogion yr Heddlu' (NPCC bellach) yn arwain swyddogion ar ddefnydd o rym cymesur, rhesymol ac y gellir ei gyfiawnhau.

Amlinella bolisi Ffilm Camera Corff Heddlu Dyfed-Powys[8] bolisi sy'n amlinellu'r rhesymeg dros sut y dylai Ffilm Camera Corff gael ei defnyddio pan fydd swyddogion yn defnyddio eu pwerau grym, gan ddilyn yr egwyddorion a amlinellir yn Arfer Proffesiynol Awdurdodedig y Coleg Plismona.

Giardiau Poeri a Brathu Un Defnydd yw'r ffurf ddiweddaraf o rym sydd ar gael i swyddogion ac maen nhw'n ddeunydd rhwyll, sy'n gallu anadlu sy'n gorchuddio'r wyneb a'r pen er mwyn gostwng anafiadau a lledaenu clefydon trosglwyddadwy i swyddogion a gwrthrychau. Dim ond swyddogion rheng flaen a staff dalfa sydd mewn cyswllt rheolaidd â'r cyhoedd ac sydd wedi cwblhau Hyfforddiant Diogelwch Personol yn llwyddiannus sy'n cael derbyn Giardiau Poeri a Brathu.

[6] Mae data defnydd o rym Dyfed-Powys i'w weld yma: https://www.dyfed-powys.police.uk/en/accessing-information/lists-and-registers/use-of-force/
[7] ADR yw'r set data y mae gofyn cyfreithiol ar gwnstabliaethau Swyddfa'r Gartref eu cyflenwi gan bod yr Ysgrifennydd Gwladol wedi gwneud cais amdano trwy Ddeddf yr Heddlu 1996.
[8] Ymwelwyd â Fersiwn 7.0 o Fewnrwyd Heddlu Dyfed-Powys ar 01/08/18

Cyhoeddodd Heddlu Dyfed-Powys Drefniadau Gweithredu Safonol ar gyfer dyrannu Giardiau Poeri a Brathu ym mis Mai 2018.

Er bod gan swyddogion ymreolaeth i benderfynu pryd i ddefnyddio grym, yn enwedig os oes bygythiad di-oed i fywyd neu sefyllfa risg uchel, mae defnydd ar arfau tanio a Taser yn gofyn am awdurdod trwy Reolwr Digwyddiad yr Heddlu (Arolygydd neu uwch). Os daw sefyllfa yn faith neu yn dwysau, mae'r penderfyniad yn symud at y Comander Arfau Tanio Tactegol (Prif Arolygydd) a'i gadarnhau gan Gomander Aur yr Heddlu (Uwch-arolygydd ac uwch).

3.1.4 Argymhellion HMICFRS

Dywedodd Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS) o fewn ei hadroddiad PEEL: Cyfreithlondeb yr Heddlu 2017 (gan gynnwys arweinyddiaeth)[9]:

> *"Mae Heddlu Dyfed-Powys angen cyfoethogi craffu mewnol i wella ei thriniaeth o'r cyhoedd."*

Cyfeiriodd yr adroddiad hwn hefyd at ei harolygiad dalfa diweddar le canfuwyd nad oedd grym a ddefnyddiwyd yn y ddalfa bob amser yn cael ei ddefnyddio fel y dewis olaf, nac yn cael ei gofnodi'n effeithiol. Argymhellodd arolygiad canlyniadol y ddalfa y dylai'r Heddlu gryfhau ei hymdriniaeth tuag at ddefnydd o rym trwy sicrhau cofnodi cywir a monitro cadarn.

Yn ystod y chwe mis hyd at 30 Mehefin 2018, cofnododd swyddogion bod 11.6% o'r holl rym yn cael ei ddefnyddio ym mlociau dalfa (236 cofnod). Yn ystod yr un cyfnod, cafodd 3,038 o garcharorion eu dal yn y ddalfa. Yn ystod y cyfnod Ebrill 2017 i Fehefin 2018, cafodd 8 cwyn ffurfiol o ddefnydd gormodol o rym eu cofnodi. Nid yw un wedi'i gwblhau hyd yma, serch hynny cafodd y 7 sy'n weddill eu terfynu (1), eu tynnu yn ôl (1), neu ni chawsant eu cynnal (5).

Rhaid nodi na ddylid dibynnu ar gymharu cyflwyniadau defnydd o rym gyda data arall fel cyfrifiad union o gydymffurfiad â'r lefel gofnodi oherwydd y ffordd y mae'r grym yn cael ei adrodd (h.y. un ffurflen fesul swyddog, a allai dynnu sylw at fathau lluosog o rym a ddefnyddiwyd ar yr un unigolyn mewn mwy nac un lleoliad). Serch hynny, gwneir rhagdybiaeth (o'r ddealltwriaeth y bydd mwyafrif yr arestiadau yn gofyn am ryw ddefnydd o rym e.e. rhoi'r achwynydd mewn gefynnau llaw, ac ni fydd peth grym yn arwain at arést) bod y data mewnbwn arestiadau a dalfa yn rhoi arwydd o gyfaint gofynnol y cofnodion defnydd o rym y byddai rhywun yn disgwyl ei weld.

---

[9] https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmicfrs/wp-content/uploads/peel-police-legitimacy-2017-dyfed-powys.pdf

Gofynnwyd i Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa(ICVs)[10] y Comisiynydd i adolygu defnydd o rym a ddefnyddir ac a gofnodir ar garcharorion y gwnaethant ymweld â hwy. Yn ystod cyfnod yr adolygiad hwn, o blith yr 17 o garcharorion yr ymweld â hwy[11], canfu Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa:

Math o Rym	Enghreifftiau*
Dim wedi'i Adrodd	11
Grym wedi'i adrodd ond heb ei gofnodi	3
Gefynnau Llaw	4
Atalfa	1
Gweithdrefn y Gell**	1

**Mae cyfanswm nifer yr enghreifftiau yn rhagori ar nifer y carcharorion gan y gallai mwy nac un math o rym gael ei ddefnyddio ar un carcharor.*

***Dull a ddefnyddir gan dîm o swyddogion i leoli carcharor treisgar yn ddiogel yn ei gell, gan ganiatáu iddo/iddi dynnu yn ôl heb ddioddef anaf personol.*

Ar gyfer y tair enghraifft lle cafodd grym ei adrodd ond heb ei gofnodi, datganodd Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa fod un digwyddiad wedi'i adrodd ar lafar wrth Ringyll y Ddalfa; nid oedd un wedi'i gofnodi ar flaen dalen y swyddog arestio ond roedd wedi'i gofnodi ar yr asesiad risg; ac un adroddiad o rym yn cael ei ddefnyddio wrth arestio ond nid oedd tystiolaeth wedi'i gofnodi o hyn. Mae'r anghysondeb hwn yn digwydd gyda chanfyddiadau'r gweithlu – datganodd swyddogion bod staff dalfa yn dda am atgoffa swyddogion i lenwi eu ffurflenni defnydd o rym; serch hynny cafwyd dryswch ymddangosiadol a rhwystredigaeth yn ymwneud â chofnodi'r grym a ddefnyddiwyd yn y ddalfa. Datganodd un swyddog dalfa eu bod wedi'u hyfforddi i gofnodi pob profiad o gyffwrdd â phob carcharor, ond teimlwyd bod hynny'n anymarferol, yn enwedig pan oedd gofyn deffro carcharor ar gyfer gwiriadau lles rheolaidd e.e. bob 30 munud.

Codwyd pryderon nad oedd y gofynion wedi'u dosbarthu'n briodol gan na chafodd pob defnydd o rym yn y ddalfa ei gofnodi gan bawb dan sylw. Awgrymwyd y dylai rhywbeth gael ei adeiladu i'r system ddalfa i sbarduno neges

[10] Gwirfoddolwyr sy'n ymweld ag ardaloedd dalfa'r heddlu heb rybudd i wirio lles carcharorion ac i sicrhau bod eu hawliau yn cael eu cefnogi.
[11] Rhwng 30/07/18 a 07/09/18.

i atgoffa swyddogion i gofnodi eu cyswllt, swyddogaeth a oedd ar waith o'r blaen mae'n debyg ond sydd wedi'i dynnu yn ystod diweddaru system[12].

3.2 Perfformiad Cyfredol

Fel yr amlinellir yn yr adran gofynion cofnodi, mae gofyn i bob swyddog gyflwyno ffurflen ar gyfer pob cysylltiad sy'n defnyddio grym, gan hynny nid yw'r data sy'n cael ei goladu gan yr Heddlu yn cynrychioli nifer y digwyddiadau neu nifer yr unigolion sy'n amodol ar rym, ond mae'n adlewyrchu nifer y ffurflenni a gyflwynir gan swyddogion.

3.2.1 Materion Perfformiad

Derbynnir yn eang ar draws staff a swyddogion Heddlu Dyfed-Powys bod defnydd o rym yn cael ei dan-adrodd. Ymddengys bod anghysondeb gweithredol yn y ddealltwriaeth o'r hyn y mae defnydd o rym i'w adrodd yn golygu; a chan hynny barnau gwahanol ar bryd y mae angen ffurflen defnydd o rym; yn enwedig o ran rhoi gefynnau llaw yn ufudd.

Mae arwyddion o gydymffurfiad gwell wrth gofnodi defnydd o rym, gyda nifer y ffurflenni defnydd o rym a gyflwynir yn codi o 152 ym mis Ionawr 2018 i 399 ym mis Mehefin 2018. Mae gwelliannau diweddar yn hygyrchedd ffurflenni defnydd o rym wedi galluogi i swyddogion lenwi a chyflwyno o'u Terfynellau Data Symudol (MDTs) yn hytrach na gorfod dychwelyd i'r orsaf i'w llenwi ar gyfrifiadur. Gallai hyn, ar y cyd ag ymdrechion parhaus i godi ymwybyddiaeth o'r gofyniad i gofnodi, fod yn dylanwadu ar y sefyllfa sy'n gwella.

Roedd swyddogion yn gyffredinol yn deall y cyfraniad yr oedd cofnodi defnydd o rym yn ei gael ar wella tryloywder ac atebolrwydd, ond roedd rhai yn anymwybodol lle'r oedd y ffurflenni yn mynd wrth eu cyflwyno, beth oedd yn digwydd iddynt a pham eu bod wedi'u cyflwyno. Roedd eraill yn deall y mandad cenedlaethol, ond yn cwestiynu'r angen i gofnodi cymaint o wahanol lefelau o rym, yn enwedig dulliau lefel isel. Tynnodd un goruchwylydd sylw at yr angen i adnabod 'ffactorau effaith' a allai ddylanwadu ar yr angen i ddefnyddio grym. Mae hyn yn elfen gadarnhaol o'r ffurflen gan eu bod wedi tystio gwelliannau wrth i swyddogion adnabod y gallai materion megis alcohol neu gyffuriau neu iechyd meddwl fod yn gysylltiedig.

Roedd hi'n amlwg o drafodaethau gyda swyddogion a staff bod llinellau cyfathrebu effeithiol rhwng adrannau, er enghraifft, pan fydd ddamwain neu ddiwygiad yn cael ei adnabod (naill ai trwy adroddiad damwain yn cael ei

[12] Ffynhonnell: 'Use of Force in [DP] Police Custody' adroddiad gan Ringyll yr Heddlu ym mis Chwefror 2017.

gyflwyno neu ddigwyddiad ar y Cofnod Cyflwr Dyddiol); bydd hyn yn cael ei adolygu gan y Tîm Iechyd a Diogelwch a'i gyfathrebu wrth yr adrannau perthnasol er gwybodaeth / ymchwiliad pellach.

Er y cafwyd cydnabyddiaeth bod y gofyniad i bob swyddog gyflwyno ffurflen ar gyfer pob digwyddiad yn briodol, gan ei fod yn caniatáu i bob unigolyn adrodd ar ei gysylltiad ei hun, mynegwyd pryder bod y data canlyniadol yn gamarweiniol gan nad yw'n adlewyrchu nifer y digwyddiadau lle defnyddiwyd grym. Awgrymodd rai swyddogion y gellir archwilio'r posibilrwydd o swyddogaeth lle gellid ychwanegu pobl luosog at gofnodion digwyddiad defnydd o rym, gan fod hyn ar gael ar hyn o bryd mewn systemau eraill. Awgrymodd eraill y dylai defnydd o rym gael ei gynnwys ar ffurflen gyfredol arall, er mwyn gostwng nifer y ffurflenni sy'n ofynnol.

Er bod y rheini y siaradwyd â hwy yn deall y dylent fod yn llenwi ffurflenni ac yn eu gweld yn syml, y farn lethol oedd eu bod yn cynrychioli baich gweinyddol ychwanegol yn ychwanegol at ofynion adrodd a chofnodi niferus eraill.

Mynegodd rai rwystredigaeth nad oedd systemau yn "siarad â'i gilydd", gan arwain at ddyblygu posibl neu osgoi defnyddio rhai technegau i ostwng y gwaith papur gofynnol. Mae absenoldeb cysylltiadau rhwng rhai systemau yn arwain at rai ardaloedd yn methu tynnu data yn rhwydd yn ymwneud â'r defnydd o rym, er enghraifft, Iechyd a Diogelwch, Iechyd Galwedigaethol, Iechyd Meddwl a Ffilm Camera Corff. Adnabu swyddogion bod y ffurflenni hefyd yn cynhyrchu gwaith ychwanegol i reolwyr a staff cymorth.

Rhaid nodi bod swyddogion wedi mynegi ar fwy nac un achlysur ehangder y gwaith gweinyddol oedd yn ofynnol wrth ddelio gyda gwahanol ddigwyddiadau, gyda llawer ohono angen ei gwblhau cyn caniatáu i swyddogion adael eu shifft. Er bod cyfnod y dyfeisiau symudol heb os wedi galluogi i swyddogion dreulio mwy o amser allan o'r orsaf, mae eu dyletswyddau gweinyddol yn parhau yn helaeth. Mae'r e-ffurflen defnydd o rym (enghraifft o fewn Atodiad B), yn enghraifft o'r gwaith gweinyddol helaeth y mae swyddogion yn eu hwynebu ar ôl ymateb i alwadau am help. Gan hynny nid yw'n syndod bod rhai gofynion yn cael eu colli, eu hanghofio neu'u hoedi.

3.2.1.1 Proffiliau'r gwrthrychau

Pan fydd proffiliau unigol o'r gwrthrychau yn cael eu cwblhau, defnyddir mwyafrif y grym ar wrywod rhwng 25 a 34 oed, ac mae mwyafrif helaeth y gwrthrychau yn wyn (91.1%), serch hynny rhaid cydnabod nad yw'n ymddangos bod y proffil unigol yn cael ei gofnodi bob amser[13].

[13] Data wedi'i dynnu o broffil perfformiad Defnydd o Rym Heddlu Dyfed-Powys Ebr-Meh 2018.

Ethnigrwydd	Cyflwyniadau Defnydd o Rym
Gwyn	935
Asiaidd	2
Du	4
Tsieineaidd / arall	7
Anhysbys	56

3.2.1.2 Lleoliad

Yn ystod y tri mis yn arwain at 30 Mehefin 2018, y lleoliadau mwyaf cyffredin ar gyfer defnydd o rym oedd lleoliadau cyhoeddus / preifat a blociau dalfa, fel y dangosir yn y tabl isod[14].

Lleoliad	Sawl gwaith y cofnodwyd	% a gofnodwyd
Lleoliad cyhoeddus / preifat (stryd / priffordd, tir agored, annedd, trafnidiaeth gyhoeddus)	849	68.3
Bloc dalfa	140	11.3
Cerbyd heddlu (gyda neu heb gawell drin)	110	8.8
Lleoliad Iechyd (ysbyty, lleoliad iechyd meddwl, ambiwlans)	55	4.4
Arall	39	3.1
Gorsaf heddlu (ac eithrio bloc dalfa)	22	1.8
Safle trwyddedig	21	1.7
Safleoedd adwerthu	7	0.6

[14] Data wedi'i dynnu o broffil perfformiad Defnydd o Rym Heddlu Dyfed-Powys Ebr-Meh 2018.

3.2.1.3 Ffactorau Effaith

Cofnodwyd alcohol, cyffuriau ac iechyd meddwl fel y ffactorau effaith mwyaf cyffredin o fewn cyflwyniadau defnydd o rym.

> *"Yr anhawster gyda [materion Iechyd Meddwl] a defnydd o rym yw bod pob unigolyn yn unigryw; nid oes unrhyw un ymdriniaeth maint yn addas i bawb i reoli'r sefyllfaoedd hyn".*

Rhennir y farn hon gan gynrychiolydd o'r Grŵp Ymgynghori Annibynnol (IAG)[15] wrth greu achos i swyddogion fod yn ofalus, ynghyd â chael eu cyfarparu gyda gwybodaeth gefndir berthnasol ar unigolion er mwyn gwneud asesiad ar sut i ddelio gyda'r unigolyn er mwyn osgoi gwaethygu'r sefyllfa. Cydnabyddir bod yr heddlu mewn sefyllfa anodd wrth fynychu'r materion iechyd meddwl anhysbys hynny, gan nad oedd casglu'r wybodaeth hon bob amser yn syml. Mae enghreifftiau o arfer da wedi'u gweld yn ymwneud â defnydd o rym wrth i'r heddlu reoli'r cyswllt cyntaf, lle y mae cynlluniau yn cael eu creu dros amser ar gyfer troseddwyr drachefn sy'n dioddef o salwch meddwl, ar y ffordd orau o fynd atynt a'u trin. Serch hynny, nid adroddir bod hyn yn cael ei gynnal yn gyson ar draws ardal yr heddlu. Mae'r ymdriniaeth hon yn cael ei hatseinio o fewn y Bil Unedau Iechyd Meddwl (Defnydd o Rym) sy'n mynd trwy'r senedd ar hyn o bryd, ac os caiff ei basio, bydd yn rhoi mandad bod yn rhaid i unedau iechyd meddwl ddarparu hyfforddiant i'w staff sy'n cynnwys (ymhlith eraill):

- Sut i gynnwys cleifion wrth gynllunio, datblygu a chyflenwi gofal a thriniaeth yn yr uned iechyd meddwl; ac
- [Ymwybyddiaeth o] effaith unrhyw ddefnydd o rym ar iechyd a datblygiad meddyliol a chorfforol claf.

Cafodd y swm helaeth o hyfforddiant a ddarperir i swyddogion a staff yn ymwneud ag iechyd meddwl a defnydd o rym ei gydnabod gan yr Aelod Grŵp Ymgynghorol Annibynnol, serch hynny teimlwyd bod angen gwneud mwy i sicrhau ei fod yn cael ei gymhwyso yn gyson ac yn gadarn. Cefnogwyd hyn gan farnau swyddogion, ac esboniwyd bod deall y ffordd fwyaf priodol o ddefnyddio grym ar rywun sy'n profi salwch meddwl yn bryder i rai. Nodwyd eu defnydd ar ddefnyddio "greddf" yn hytrach na dealltwriaeth drylwyr o broses wedi'i theilwra yn arbennig i'w dilyn wrth fynychu sefyllfaoedd cymhleth. Mynegodd swyddogion rwystredigaeth nad oedd y Tîm Brysbennu Iechyd Meddwl a gwasanaethau iechyd bob amser ar gael i gynnig cyngor yn ôl yr angen.

Cododd gynrychiolwyr Grŵp Ymgynghorol Annibynnol y mater o stopio a chwilio, gan ystyried bod hyn yn arfer o rym gan swyddogion heddlu a chan hynny dylid

[15] Mae'r Grŵp Ymgynghori Annibynnol (IAG) yn ffrind critigol i'r Gwasanaeth Heddlu a'r Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu. Mae'n fforwm lle gall cynghorwyr annibynnol roi cyngor annibynnol am faterion penodol a adnabuwyd gan yr Heddlu a Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu.

ei ystyried o fewn trafodaethau yn ymwneud â defnydd o rym. Er bod stopio a chwilio yn parhau yn fater ar wahân a chan hynny nid yw wedi'i gynnwys o fewn cwmpas yr adolygiad hwn, mae'n cael ei oruchwylio gan grŵp llywodraethu defnydd o rym ac yn cael ei graffu mewn modd tebyg.

Yr ystyriaeth allweddol y tynnwyd sylw ati gan gynrychiolwyr o'r Grŵp Ymgynghorol Annibynnol oedd i swyddogion ddeall yr unigolyn, oherwydd roeddynt yn teimlo y gallai'r ymdriniaeth gychwynnol arwain at ddwysau dianghenraid ar sefyllfa, er enghraifft, defnydd ansensitif ar derminoleg rhyw a allai achosi tramgwydd, sy'n arwain at drais, sydd wedyn yn arwain at rym yn cael ei ddefnyddio a allai fod wedi'i osgoi fel arall.

3.2.1.4 Math o Rym

Ymhlith y mathau o rym a ddefnyddiwyd yn fwyaf cyffredin oedd rhoi gefynnau, cyfathrebu tactegol (e.e. gorchmynion a rhybuddion), sgiliau heb arfau (megis gwasgbwyntiau a llorio pobl) ac atalfeydd llawr (cyfyngu ar symudiad yr unigolyn tra'i fod ar y llawr) yn y drefn honno. Cofnodwyd bod gwrthrychau yn arddangos ffurf ar wrthiant corfforol yn ymron i hanner y ffurfiau a gyflwynwyd. Yn dilyn eu cyflwyno ym mis Ebrill 2018, adroddwyd bod Giardiau Poeri a Brathu wedi'u defnyddio ar 11 achlysur (hyd at 30 Mehefin 2018). Mae'r tabl a ganlyn yn dangos y gwahanol fathau o rym a ddefnyddiwyd[16].

Math o rym	Sawl gwaith y cofnodwyd
Rhoi gefynnau (gan gynnwys cydsynio a heb gydsynio)	683
Cyfathrebu tactegol	536
Sgiliau heb arfau	419
Atalfeydd llawr	78
Taser*	53
Arall / byrfyfyr	45
Atalfeydd breichiau/coesau / corff	29
Arfau tanio* / AEP[17]	27
Defnyddio chwistrell lidiog	20
Giard Poeri a Brathu	11
Baton / tarian	3

* Mae defnydd ar taser ac arfau tanio yn cynnwys pob math o ymateb (gan gynnwys wedi'i anelu ond heb ei danio).

Mae Grŵp Defnydd o Rym Heddlu Dyfed-Powys yn parhau i weithio gyda'r adran Technoleg Gwybodaeth i ddatblygu system i gofnodi pob achlysur pan fydd tacteg dull mynediad yn cael ei ddefnyddio.

Cofnodir y ffigurau hyn gan Banel Sicrwydd Ansawdd y Comisiynydd[18] ac aelodau'r cyhoedd[19] a holwyd. Roedd y Panel o'r farn bod swyddogion yn hynod

[16] Data wedi'i dynnu o broffil perfformiad Defnydd o Rym Dyfed-Powys Ebr-Meh 2018.
[17] Gwanhau taflegrau egni – "bwledi rwber" nad ydynt yn farwol.

bwyllog, gan ddelio gyda digwyddiadau yn gymesur ac yn rhesymol, gan ddangos parch, ac yn cynnal urddas yr unigolion a oedd yn gysylltiedig â'r achosion a gafodd eu hadolygu. Datganodd mwyafrif helaeth y cyhoedd (90%) eu bod o'r farn bod swyddogion wedi defnyddio grym yn gymesur, fel y dangosir yn ffigwr 2.

Ffigwr 2. Ymateb y cyhoedd: "A ydych chi o'r farn bod swyddogion yr heddlu yn defnyddio grym yn gymesur?"

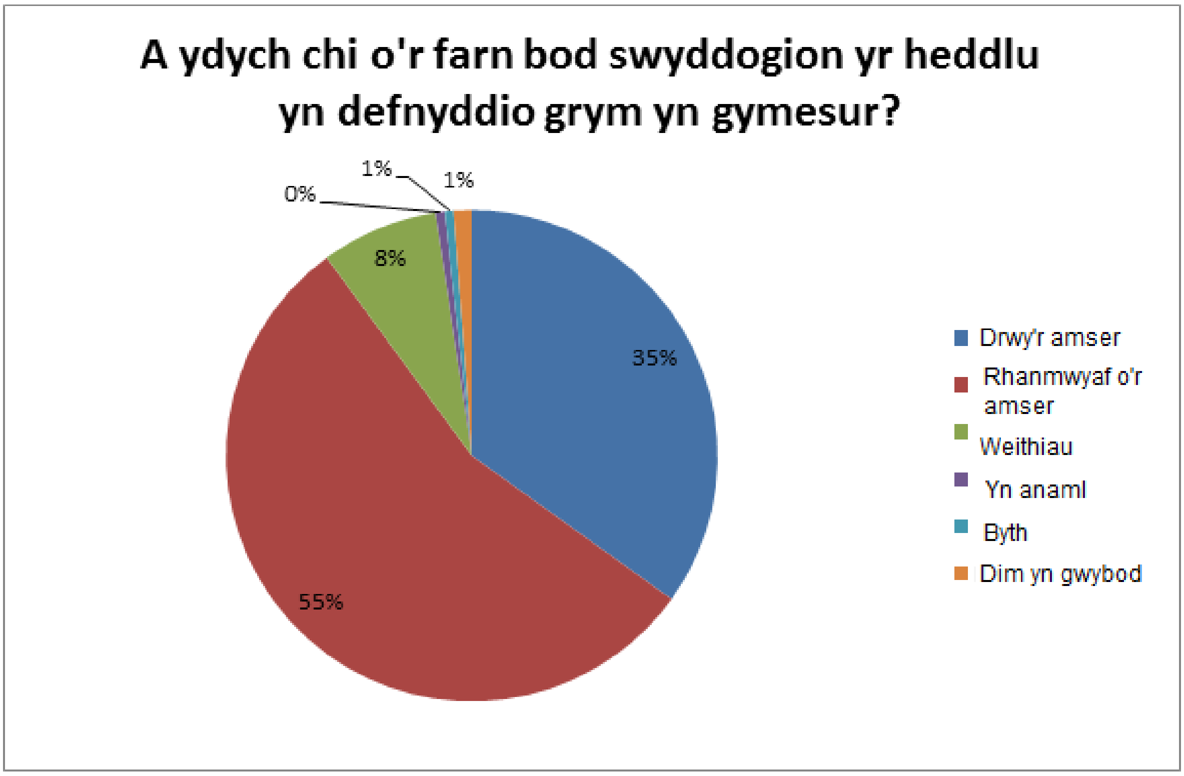

Yn gyffredinol, roedd adborth y cyhoedd yn gadarnhaol, gyda chyfranogwyr yn mynegi eu cefnogaeth dros weithredoedd swyddogion a nifer yn galw i fwy o rym gael ei ddefnyddio:

> *"Nid yw pobl yn trin yr heddlu gyda digon o barch."*
>
> *"Dim ond ar ôl i sefyllfaoedd ddwysau y mae pobl yn eu cofnodi, sy'n gwneud i'r swyddogion edrych yn wael. Defnyddio'r hyn sy'n ofynnol."*
>
> *"Mae'r gyfraith yn rhy llym – dylai'r heddlu ddefnyddio mwy o rym."*

[18] Yn cynnwys preswylwyr gwirfoddol ar draws ardal Dyfed-Powys, mae'r Panel yn adolygu ansawdd cyswllt yr heddlu gyda'r cyhoedd mewn modd tryloyw ac annibynnol. O'r pum digwyddiad a adolygwyd, roedd un yn cynnwys un giard poeri a brathu, dau yn cynnwys defnydd chwistrell llidiog a'r cyfan yn cynnwys defnydd ar atalfeydd a gefynnau llaw.

[19] Trwy Sioe Sirol Penfro, Diwrnod Agored Heddlu Dyfed-Powys ac arolwg ar-lein (nifer yr ymatebwyr = 169).

Adnabu eraill yr angen i rym gael ei ddefnyddio'n fwy cymesur:

> *"Mae pob sefyllfa yn wahanol."*

> *"Mae'n dibynnu ar yr unigolion. Os yw'r person yn troseddu drachefn, mae'n bosibl y byddan nhw'n defnyddio mwy o rym gan eu bod yn gwybod sut maen nhw."*

> *"Maen nhw'n defnyddio grym pan fydd angen iddynt."*

Ond mae achlysuron pan na fydd hyn yn wir:

> *"Weithiau defnyddir grym ar y bobl anghywir."*

> *"Weithiau mae gormod o rym yn cael ei ddefnyddio. Ond does ganddynt ddim y darlun cyfan – arf. Gwell bod yn ddiogel."*

Cydnabu rhai cyfranogwyr hefyd efallai nad oes ganddynt ddigon o brofiad neu ddealltwriaeth i ddarparu barn wybodus:

> *"O'r hyn yr wyf i wedi'i weld."*

> *"Rhaid delio gyda rhai unigolion yn amlach... gwylio llawer o deledu."*

> *"Mae defnydd cyfreithlon yn gyfreithlon. Ddim yn siŵr felly methu ateb."*

Pan ofynnwyd a oeddynt yn deall eu hawliau mewn perthynas â phwerau'r heddlu i ddefnyddio grym, datganodd ymron i ddau draean (62%) o ymatebwyr (n=164) bod ganddynt wybodaeth dda neu beth gwybodaeth; fel y dangosir yn y tabl isod.

Lefel o ddealltwriaeth	Da	Peth	Ychydig	Dim
Canran	27.4%	34.1%	25%	13.4%

Ymhlith rhai o'r sylwadau a rannwyd oedd:

> *"Dim ond yn gwybod trwy wylio'r teledu"*

> *"Dw i ddim yn bwriadu cael fy arestio"*

3.2.2 Ymosodiadau ac anafiadau i swyddogion a staff

Adroddodd 61 o swyddogion a staff anafiadau trwy eu cyflwyniadau defnydd o rym o fewn y cyfnod adrodd Ebrill-Mehefin. Adroddodd y mwyafrif fân anafiadau, serch hynny cofnododd ddau anafiadau difrifol a phoerwyd ar 31. Coladwyd y

data hwn o'r hyn y mae swyddogion yn ei ddatgan ar eu ffurflen defnydd o rym, nad yw'n rhoi manylion a gafodd yr anaf ei achosi cyn, neu o ganlyniad, i ddefnydd o rym y swyddog. Mae swyddogion yn gallu mynychu'r Uned Iechyd Galwedigaethol a rhaid adrodd am anafiadau neu ddamweiniau fu bron â digwydd trwy'r Adran Iechyd a Diogelwch. Nid yw data'r ddwy adran, yn eu fformat cyfredol, yn cynnwys defnydd o rym fel adran i'w hadrodd; gan hynny mae'n hynod anodd dod i unrhyw gasgliadau ystyrlon am gyfradd y digwyddiadau i'w hadrodd yn ymwneud â defnydd o rym. Mae unrhyw ddata anafiadau wedi'i ddyfynnu o broffiliau perfformiad yr Heddlu, sy'n coladu cyflwyniadau ffurflenni defnydd o rym lle y mae swyddogion yn rhoi tic mewn blychau perthnasol yn ymwneud â lefel yr anaf a achoswyd gan y swyddog neu'r un dan amheuaeth.

Mae'r Ddeddf Ymosodiadau ar Weithwyr y Gwasanaethau Brys (Troseddau) newydd yn dyblu'r ddedfryd uchaf ar gyfer y rheini sy'n ymosod ar swyddogion yn ystod hynt eu dyletswyddau. Gan hynny mae adrodd cywir a thrylwyr o anafiadau a ddioddefwyd yn ystod ymgymryd â dyletswyddau yn orfodol felly; nid yn unig er mwyn sicrhau erlyniadau llwyddiannus yn ôl yr angen, ond i sicrhau bod lles swyddogion yn cael ei ddiogelu.

3.2.3 Trefniadau archwilio ac adolygu

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw ofynion ffurfiol i ffurflenni defnydd o rym gael eu cyflwyno i reolwyr llinell eu hadolygu, ac nid oes amserlen archwilio ddiffiniedig; serch hynny mae rhai adolygiadau yn digwydd, yn enwedig ar ôl digwyddiadau sylweddol. Mae'r holl ddigwyddiadau lle'r oedd Taser neu arfau tanio wedi'u tanio yn cael eu hadolygu gan yr Heddlu, oni bai bod y lleoli wedi'i wneud trwy'r Uned Arfau Tanio ar y Cyd[20], lle y mae goruchwylwyr arbenigol yn cynnal adolygiadau o'r holl leoliadau arfau tanio.

Mae nifer o ddigwyddiadau wedi'u cofnodi yn 'allan o ardal yr heddlu/arall'. Mae hyn oherwydd swyddogion Dyfed-Powys yn mynychu digwyddiadau yn ardaloedd heddluoedd eraill, megis ymatebion ar y cyd wedi'u cynllunio ymlaen llaw i ddigwyddiadau. Cyflwynir ffurflenni i ardal 'cartref' y swyddog, waeth beth yw lleoliad y digwyddiad, gan hynny mae'n bosibl y bydd y rhain yn dal i gael eu cyfrif a'u hadolygu gan Heddlu Dyfed-Powys.

Er bod achosion Taser, cŵn ac arfau tanio yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ar ôl pob lleoliad a bod disgwyliad (anffurfiol) y dylai goruchwylwyr gynnal sampl ar hap o gyflwyniadau defnydd o rym eu staff, mynegwyd barn y dylai'r holl

[20] Mae'r Uned Arfau Tanio ar y Cyd yn gydweithrediad rhwng Heddluoedd Dyfed-Powys, Gwent a De Cymru. Mae swyddogion ar secondiad i'r uned i ymateb i ddigwyddiadau ar draws y 3 ardal heddlu.

ffurflenni defnydd o rym gael eu cyflwyno trwy'r goruchwylwyr i'w hadolygu ac adrodd yn ôl.

Roedd adolygiadau goruchwylwyr o ffurflenni Taser yn ôl pob sôn wedi dangos dealltwriaeth dda o gyfiawnhau eu gweithredoedd o dan bwerau cyfreithiol perthnasol, ond llai o ddealltwriaeth o'r polisïau sy'n llywodraethu eu gweithredoedd. Trwy adolygiad gyda'u goruchwylydd, roedd swyddogion yn gallu lleisio eu rhesymeg a gwybodaeth o bolisi a ddylai yn ei dro arwain at ddogfennau gwell yn y dyfodol.

Roedd barnau yn gymysg ar p'un a ddylai'r ffurflenni gael eu hadolygu gan oruchwylwyr ai peidio. Eiriolodd un grŵp o swyddogion y dylid eu herio er mwyn sicrhau bod y 'system' yn effeithiol. Datganodd eraill nad oeddynt yn teimlo'u bod angen cael eu cefnogi gan mai eu cyfrifoldeb hwy yw eu gweithredoedd eu hunain.

3.2.4 Fideo Camera Corff (BWV)

Adroddodd Prif Swyddogion yn eu sioeau ffordd 2018 i staff bod 811 o gamerâu a 68 o gamerâu pen wedi'u dosbarthu. Dywedwyd bod 19,000 eitem o ffilm (o bob math) wedi'u huwchlwytho a heb eu tagio, er enghraifft, dim ond 10% (51 eitem) o ffilm a oedd wedi'u tagio fel stopio a chwilio yn ystod cyfnod lle'r oedd 516 stopio a chwilio wedi'u cofnodi. Ar hyn o bryd nid oes categori tagio ar gyfer ffilm defnydd o rym, gan hynny mae'n hynod anodd asesu cyfradd y defnydd Fideo Camera Corff a chynnal cymhariaeth gyda chyflwyniadau ffurflenni defnydd o rym. Yn ystod cyfnod yr adolygiad hwn, adroddwyd bod cynnydd wedi'i wneud wrth gyflwyno cyfeirnodau unigryw i gyflwyniadau defnydd o rym, a ddylai gynnig peth datrysiad. Mae ffilm yn cael ei ddileu yn awtomatig o Evidence.com ar ôl 31 diwrnod, oni bai ei bod wedi'i nodi yn dystiolaeth, yn gyfyngedig neu'n gŵyn posibl. Mae'r cyfnod dargadw cyfyngedig hwn yn cyflwyno maes pryder, gan y gallai ffilm fod wedi'i dileu ar ôl 1 mis os na wnaeth y swyddog cofnodi ragweld cwyn, ac mae gan unigolion hyd at 12 mis i gyflwyno cwyn.

Mynegodd swyddogion eu bod yn teimlo bod ganddynt well amddiffyniad yn sgil argaeledd Fideo Camera Corff; serch hynny gallai uwchlwytho'r ffilm fod yn anwadal. Adroddodd un cyd-weithiwr ddigwyddiad ei fod wedi docio ei gamera am 2300 o'r gloch un noson i uwchlwytho 55 munud o ffilm ac wedi dychwelyd i'r gwaith am 0900 o'r gloch y diwrnod wedyn a gweld nad oedd yr uwchlwythiad wedi'i gwblhau. Arweiniodd hyn at yr uwchlwythiad yn cael ei ganslo gan fod angen y camera ar gyfer y shifft nesaf. Nid yw'n hysbys beth oedd arwyddocâd y darn hwn o ffilm; serch hynny mae'n tynnu sylw at bryder a allai gael ei ailadrodd ar draws defnyddwyr. Awgrymodd defnyddwyr eraill nad yw cyflymder yr uwchlwytho yn bryder bellach, gan fod cysylltiadau cyflymder uchel wedi'u

gosod mewn gorsafoedd yn sgil buddsoddiad o £1.5m yn y Rhwydwaith Ardal Eang.

Cydnabu staff canolog bod diffyg argaeledd tystiolaeth Ffilm Camera Corff yn cyflwyno anawsterau ac oediadau, er enghraifft wrth ddatrys achosion o gwynion / cyfreitha. Serch hynny, nid problemau gydag uwchlwytho oedd y broblem. Er nad oedd y diffyg ffilm yn broblem nad ellid ei datrys, y canlyniad oedd ymchwiliadau hwy a mwy cymhleth gan eu bod angen tystiolaeth o nifer o ffynonellau er mwyn "creu darlun" a allai fod wedi'i ddarparu'n rhwydd o Ffilm Camera Corff. Rhoddwyd un enghraifft lle'r oedd ffilm ar gael ar gyfer arwain at ffrae, ond roedd y camera wedi'i ddiffodd trwy ddamwain o ganlyniad i ymgiprys rhwng y swyddog a'r unigolyn dan amheuaeth. Er ei bod hi'n fwy cymhleth datrys yr achos oherwydd absenoldeb ffilm o'r foment dan sylw, roedd y ffilm a oedd ar gael yn parhau yn ddefnyddiol wrth ddangos ymddygiad y ddwy ochr wrth arwain at yr ymgiprys.

Er bod staff canolog a swyddogion gweithredol yn gwahaniaethu yn eu barnau ar addasrwydd y cyfleusterau uwchlwytho, roedd y ddau grŵp yn cytuno nad oedd Ffilm Camera Corff yn cael ei actifadu cymaint ag y gallai ac y dylai. Cydnabu swyddogion eu bod yn parhau i "ddod i'r afael" â'r dechnoleg ac yn aml yn anghofio actifadu'r camerâu pan oeddynt mewn sefyllfaoedd tanbaid neu adweithiol. Ymddengys bod swyddogion yn fwy tebygol o actifadu wrth fynd ar leoliad wedi'i gynllunio neu at unigolion bregus.

Esboniodd rai adrannau arbenigol eu bod wedi mynegi pryderon yn ymwneud â'r hysbysiad recordio[21] yn effeithio ar eu dyletswyddau. Er enghraifft, roedd swyddogion yn pryderu y gallai'r golau yn fflachio / bipian fod yn cyfaddawdu eu lleoliad wrth chwilio am unigolyn dan amheuaeth neu yn ystod arsylwi. Adroddwyd bod swyddogion wedi gofyn i'r swyddogaeth gael ei analluogi, ar y ddealltwriaeth y byddent yn hysbysu'r rheini'n bresennol eu bod yn recordio. Datganodd swyddogion eu bod wedi'u hysbysu nad oedd hyn yn bosibl, er roeddynt yn ymwybodol bod hyn wedi'i wneud mewn ardaloedd eraill.

Mae camerâu Ffilm Camera Corff wedi'u dosbarthu yn bersonol i rolau penodol, yn bennaf Cwnstabliaid, Rhingylliaid a Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu rheng flaen. Ar hyn o bryd nid oes gan swyddogion ar reng uwchlaw Rhingyll fynediad at gamerâu. Awgrymwyd gan swyddogion uwch y gallai 'cronfa' fechan o gamerâu fod yn fuddiol ar gyfer pan fyddai gofyn i uwch swyddogion fynychu rhai digwyddiadau, i recordio eu penderfyniadau a'u safbwynt o ddigwyddiadau, er enghraifft pan fyddant ar ddyletswydd Awdurdod Aur. Serch hynny, rhaid mynd i'r afael â mater storio ffilm cyn ystyried hyn.

[21] Mae camerâu yn fflachio ac yn bipio yn rheolaidd i atgoffa'r rheini yn bresennol ei fod yn recordio.

3.2.5 Ystyriaethau moesegol a chwynion

Gyda chyffredinolrwydd cyfryngau cymdeithasol, mwy o sioeau teledu ar thema'r heddlu ac ymwybyddiaeth gyhoeddus gynyddol o'u hawliau, mae'r potensial ar gyfer camliwio a chamsyniad yn llawer uwch. Mae swyddogion yn teimlo'r angen i gyfiawnhau ac esbonio eu hunain i bobl sy'n gwylio gerllaw, yn ymwybodol iawn eu bod yn debyg o gael eu ffilmio ar ffrydiau cyfryngau cymdeithasol byw, a allai gipio rhan o'r digwyddiad yn unig.

Pan fydd cwyn yn honni defnydd o rym gormodol yn cael ei chofnodi gan yr Adran Safonau Proffesiynol, y cam cyntaf yw edrych ar unrhyw gyflwyniadau ffurflenni defnydd o rym a Ffilm Camera Corff cyfatebol yn ymwneud â'r digwyddiad. Mae tystiolaeth anecdotaidd yn awgrymu nad yw'r rhain bob amser yn bresennol. Lle'r oedd ffurflenni adrodd defnydd o rym a Ffilm Camera Corff ar gael yn rhwydd, roedd cwynion yn aml yn cael eu datrys mewn modd mwy prydlon.

Cofnododd Adran Safonau Proffesiynol yr Heddlu 55 o honiadau o gwynion yn ymwneud â defnydd o rym rhwng 1 Ebrill 2017 a 31 Mehefin 2018. Ystyriwyd bod chwech o'r honiadau hyn yn ymosodiadau difrifol.

O blith y 55 o honiadau, mae 40 o ymosodiadau nad ydynt yn ddifrifol wedi'u terfynu hyd yma. Arweiniodd un honiad at ymchwiliad gofynion arbennig lle canfuwyd na chafwyd achos i'w ateb. Roedd 36 heb eu cynnal neu wedi'u terfynu a dim ond tri a oedd angen datrysiad lleol, oherwydd ni chafwyd arwydd y byddai achosion troseddol neu ddisgyblaeth yn cael eu cyfiawnhau neu fod unrhyw dorri ar hawliau dynol yr achwynydd. Roedd dau o'r achosion yn perthyn i roi gefynnau llaw a achosodd gleisio, a'r canlyniad oedd esbonio wrth yr achwynwyr y rheswm dros gymryd y camau. Roedd ffilm teledu cylch cyfyng gan y trydydd digwyddiad a oedd yn cefnogi bod yr unigolyn dan amheuaeth yn ymosodol tuag at y swyddog a bod yr ymateb dilynol yn rhesymol. Ni chymerodd yr achwynydd hwn ran yn y broses datrysiad lleol. Mae dadansoddiad llawn o'r ystadegau hyn i'w gweld yn atodiad 3. Mae'r gyfran uchel o gwynion yn erbyn defnydd o rym swyddogion na chafodd eu cynnal yn cefnogi barn y Panel QA bod swyddogion yn cynnal eu hunain yn briodol.

Ar ôl ystyried crynodeb o bob un o'r honiadau hyn, mae'n ymddangos bod mwyafrif yr achwynwyr yn honni eu bod yn amodol ar rym gormodol trwy sgiliau heb arfau (ergyd, gwasgbwyntiau a llorio pobl) (30 o honiadau), rhoi gefynnau llaw (11 o honiadau) ac atalfeydd llawr (8 o honiadau).

Wrth ystyried hawliad o ddifrod, mae Adran Gyfreithiol Heddlu Dyfed-Powys yn adolygu a oedd y swyddogion dan sylw wedi defnyddio pwerau heddlu yn gyfreithlon. Am y rheswm hwn, bydd mynediad at yr holl wybodaeth sydd wedi'i chofnodi yn ymwneud â'r digwyddiad honedig yn hanfodol er mwyn dod i gasgliad gwybodus. Yn ystod y 6 blwyddyn ariannol ddiwethaf, mae'r Adran

Gyfreithiol wedi delio gyda 15 hawliad sifil yn ymwneud â defnydd o rym, yr oedd naw ohonynt yn ystod y flwyddyn ariannol 2013/14. Arweiniodd pum achos at setliad yn cael ei gyflawni, cafodd 7 eu gwrthod, dau eu tynnu yn ôl ac un eu bwrw allan yn y llys. Ar hyn o bryd mae'r Adran yn delio gyda phedwar achos byw.

Gofynnwyd i wasanaethau a gomisiynir gan y Comisiynydd Heddlu a Throseddu a oeddynt wedi derbyn unrhyw adroddiadau gan eu defnyddwyr gwasanaeth yn ymwneud â defnydd o rym gan swyddogion. O blith yr 8 gwasanaeth a holwyd, ymatebodd pedwar nad oeddynt yn ymwybodol o unrhyw bryderon yn ymwneud â defnydd o rym yr heddlu. Tynnodd un gwasanaeth sylw at ddigwyddiad sylweddol yng nghanolfan ddalfa'r heddlu lle'r oedd bysedd y defnyddiwr gwasanaeth wedi'i ddal yn nrws y gell. Derbyniodd y digwyddiad hwn sylw sylweddol yn y cyfryngau ac mae'r ymchwiliad / achos cyfreithiol sy'n deillio ohono yn parhau.

3.2.6 Ymrwymiadau Ariannol

Yn unol â nifer o heddluoedd eraill, mae Dyfed-Powys wedi cyflwyno gwardiau poeri a brathu yn ddiweddar, gan fuddsoddi cyfanswm o £3,150 i gyfarparu eu swyddogion rheng flaen.

Cyfanswm y gwariant cyfalaf ar y Prosiect Ffilm Camera Corff oedd £342,788 ar draws cyfnod o ddwy flynedd. Er nad yw Ffilm Camera Corff yn cael ei ddefnyddio'n unig i fonitro defnydd o rym swyddogion, mae'n fuddsoddiad sylweddol sydd â'r potensial i gefnogi swyddogion wrth gyfiawnhau eu gweithredoedd ac wrth ateb unrhyw honiadau o rym gormodol yn cael ei ddefnyddio.

Mae'r buddsoddiadau diweddar hyn yn ychwanegol at wariant parhaus ar gyfarpar a hyfforddiant yn gysylltiedig â defnydd o rym, sydd wedi'i gynnwys o fewn y gyllideb weithredol ehangach.

3.2.7 Gwybodaeth a hyder y gweithlu

Awgrymodd mwyafrif y rheini a gyfrannodd o fewn y grwpiau ffocws eu bod yn gyfforddus i ddefnyddio'u pwerau grym:

> *"Mae'n rhan o'r swydd"*
>
> *"Os gallwch chi gyfiawnhau eich gweithredoedd, does dim problem wrth eu defnyddio"*

Serch hynny, ymddengys o'r trafodaethau y gallai cefndiroedd y swyddogion (h.y. hyd y gwasanaeth neu reng) ac amgylchiadau'r sefyllfa a wynebir arwain at y gwahanol weithredoedd. Mynegodd rai swyddogion bryder eu bod yn rhoi eu hunain wrth risg gynyddol trwy geisio delio â sefyllfaoedd heb ddefnyddio grym (neu ffurf lai). Rhannodd un cydweithiwr ei brofiad o ddioddef datgymalu cymal pan oedd yn gyndyn o ddefnyddio grym ac ystyriwyd y gallai'r canlyniad fod yn wahanol pe bai wedi bod yn fwy parod i ddefnyddio ymdriniaeth fwy grymus.

3.2.8 Hyfforddiant

Mae disgwyl i'r holl staff gweithredol (swyddogion heddlu, Swyddogion Cymorth Cymunedol yr Heddlu a Swyddogion Dalfa) ymgymryd â chyrsiau diweddaru Hyfforddiant Diogelwch Personol blynyddol[22]. O dan amgylchiadau arbennig, gellid caniatáu 6 mis pellach i swyddogion gwblhau'r hyfforddiant, serch hynny, ar ôl 18 mis ni ddylai swyddogion gael eu rhoi ar leoliad gweithredol. Dengys gwybodaeth o gofnodion personél yr Heddlu bod 91%[23] o swyddogion wedi cwblhau a phasio'r hyfforddiant diweddaru o fewn y 12 mis diwethaf.

Awgrymwyd efallai y byddai hyfforddiant ychwanegol neu fwy trylwyr yn addas ar gyfer swyddogion mwy newydd er mwyn codi eu hyder wrth ddefnyddio eu pwerau grym. Mae hyn yn cael ei ddatblygu, gyda chynlluniau i gynnwys y gofynion gweinyddol o fewn gwersi defnydd o rym recriwtiaid newydd ac asesiadau senario terfynol. Cefnogwyd hyn gan gydweithwyr o fewn grwpiau ffocws, a awgrymodd y dylai ysgrifennu'r ffurflen defnydd o rym, yn enwedig deall y ffactorau effaith, gael ei gynnwys o fewn eu hyfforddiant.

Teimlodd lawer bod datgysylltiad rhwng hyfforddiant a realiti, gyda'r atalfeydd sy'n cael eu dangos yn yr hyfforddiant yn aneffeithiol mewn realiti. Rhoddodd rai swyddogion enghreifftiau o pan oedd un unigolyn angen pedwar swyddog i'w atal, neu mewn digwyddiadau ar raddfa fawr le y gallai grym lefel isel gael ei ddefnyddio yn gyflym ar ôl ei gilydd ar lawer o unigolion er mwyn tywys neu reoli torfeydd. Un awgrym a dderbyniwyd oedd y dylai swyddogion fod yn gallu gweithio tuag at gymhwyster hunanamddiffyn sylfaenol, hwyrach trwy grefft ymladd er mwyn dysgu mwy o dechnegau (effeithiol). Roedd swyddogion yn un o'r grwpiau ffocws yn unfrydol wrth fynegi eu barnau y dylai'r hyfforddiant defnydd o rym fod yn amlach, yn fwy dwys ac yn fwy realistig. Awgrymwyd y dylai ffilm o ddigwyddiad go iawn o senarios defnydd o rym gael eu defnyddio i gefnogi hyfforddiant. Adroddwyd gan yr adran hyfforddi bod y pecyn hyfforddi o dan adolygiad parhaus, gydag adborth o anafiadau a digwyddiadau fu bron a digwydd i hysbysu ystyriaethau ychwanegol. Esboniodd yr adran hyfforddi hefyd

[22] Mae cyrsiau diweddaru swyddogion arfau tanio yn cael eu cynnal bob 6 mis.
[23] Cwblhaodd 1087 allan o 1175 o swyddogion yr hyfforddiant, methodd 14. Nid yw'r ffigurau hyn yn cynnwys recriwtiaid newydd.

bod hyfforddwyr yn ei chael hi'n anodd sicrhau adborth gan gyfranogwyr y cwrs; gan hynny gallai'r awgrymiadau uchod fod yn ddefnyddiol ar gyfer datblygu'r cwrs yn y dyfodol.

4.0 Canlyniadau

Mae diffyg cyfeirnod unigryw, wedi'i gyfuno gyda diffyg tag i gategoreiddio defnydd o rym penodol o fewn y meddalwedd storio Ffilm Camera Corff yn golygu bod tystiolaeth o gysylltiadau lle mae grym wedi'i ddefnyddio yn hynod anodd eu lleoli. Gallai goblygiadau hyn gynnwys:

- Adnoddau
  - Defnydd helaeth o amser staff a swyddog yn 'pori' trwy gofnodion mewn ymdrech i ddod o hyd i ffilm berthnasol.
  - Cwynion a honiadau yn cymryd hwy i'w datrys oherwydd analluı i leoli ffilm a all fod yn dystiolaeth.
- Ariannol
  - Potensial i fwy o hawliadau am iawndal 'grym gormodol' llwyddiannus oherwydd nad yw swyddogion yn gallu gwrthbrofi honiadau heb gofnodion a ffilmiau.
  - Adenillion gwael o fuddion er buddsoddiad sylweddol yn Ffilm Camera Corff.
- Storfa TG a Diogelu Data
  - Cadw / dileu ffilm yn amhriodol oherwydd potensial ar gyfer tagio amhriodol.
  - Anhawster wrth drin ceisiadau gwrthrych am wybodaeth oherwydd anawsterau wrth adnabod unigolion cywir yn y ffilm heb gofnodion ysgrifenedig cyfatebol.
- Hyder y cyhoedd a lles staff
  - Gallai diffyg tryloywder ostwng ymddiriedaeth gwrthrychau a hyder yn yr heddlu.
  - Anhawster wrth weithredu goruchwyliaeth effeithiol ac archwilio samplu ar hap i ystyried effeithlonrwydd yr ymdriniaethau.
  - Gallai diffyg ymddiriedaeth yng nghywirdeb y cofnodi effeithio'n negyddol ar les swyddogion a staff.
  - Posibilrwydd wrth i gydymffurfiad gynyddu mai'r canfyddiad fydd bod grym yn cael ei ddefnyddio mwy nac ydyw mewn gwirionedd gan fod y data ar hyn o bryd dim ond yn cynrychioli nifer o ffurflenni a gyflwynir ac nid nifer y digwyddiadau.

Mae'n amlwg o broffiliau defnydd o rym yr Heddlu ei bod hi'n anodd tynnu data ystyrlon a chyson o'r cyflwyniadau. Yr argraff a gafwyd o drafodaethau gyda swyddogion a staff Heddlu Dyfed-Powys oedd bod defnydd ar ffurflenni defnydd o rym wedi'u cyflwyno ar gyfer casglu ystadegau er mwyn bodloni gofynion

adrodd Swyddfa Gartref. Cafwyd pryder er gwaethaf cyfathrebu canolog drachefn, bod anghysondeb gweithredol ymddangosiadol wrth ddeall beth oedd defnydd o rym a oedd angen ei adrodd; ac ar ôl hynny barnau gwahanol ar ba bryd y mae angen ffurflen defnydd o rym.

Nid yw cyfyngiadau yn y ffurflenni cyfredol yn annog swyddogion i gyfiawnhau eu gweithredoedd pan fydd grym yn cael ei ddefnyddio, serch hynny mae arweiniad yn annog swyddogion i nodi eu rhesymeg ar wahân yn eu llyfrau poced. Trwy wahanu rhesymeg oddi wrth y data, mae'n anos i'r rheini sy'n adolygu cofnodion i ddod i farnau hysbys, gorffenedig ar p'un a wnaeth y swyddog weithredu yn unol â gwerthoedd yr Heddlu.

Mae Ffilm Camera Corff yn caniatáu i adolygwyr ystyried sut y mae sefyllfaoedd yn dwysau ac ymddygiad pawb dan sylw. Mynega adborth gan Banel Sicrwydd Ansawdd y Comisiynydd pa mor fuddiol yw gallu ystyried y ffilm, gan alluogi iddynt roi sicrwydd i'r Comisiynydd, o'r cofnodion a adolygwyd, bod swyddogion wedi defnyddio eu pwerau grym yn bwyllog, yn barchus a gydag urddas mawr. Rhaid nodi serch hynny, bod argaeledd ffilm yn gyfyngedig oherwydd y materion technegol y tynnwyd sylw atynt yn flaenorol yn yr adroddiad hwn.

Nid ymddengys bod y data a gynhyrchwyd trwy gyflwyniadau ffurflenni swyddogion yn gysylltiedig â systemau eraill sydd ar waith, ac nid yw ychwaith yn cael ei ddefnyddio'n effeithiol i gynnig mewnwelediadau i sut, pryd, ble neu pam y mae grym yn cael ei ddefnyddio a goblygiadau hyn. Gan hynny mae'n anodd cynnig tystiolaeth a yw Heddlu Dyfed-Powys yn defnyddio'r data sydd ar gael i adolygu defnydd anghymesur posibl neu hysbysu eu hymdriniaethau yn y dyfodol tuag at ryngweithio â'r cyhoedd a diogelwch swyddogion.

Heb gyfeirnodau unigryw, cyfeiria'r holl ddata dan ystyriaeth at nifer yr adroddiadau ac nid nifer y gwrthrychau, digwyddiadau, swyddogion neu leoliadau. Mae'r diffyg sylfaenol hwn yn arwain at yr Heddlu yn methu asesu cydymffurfiad swyddogion yn gywir gyda gofynion cofnodi neu broffilio'n effeithiol sut a ble y mae grym yn cael ei ddefnyddio ac ar bwy. Mae hyn yn ei dro yn cyfaddawdu cyfanrwydd y data, a gasglwyd at ddiben gwella atebolrwydd cyhoeddus.

5.0 Gweithredoedd

Ar ôl ystyried y wybodaeth a gasglwyd trwy'r adolygiad hwn, mae'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn gofyn i'r Prif Gwnstabl ystyried yr argymhellion a ganlyn.

Ar unwaith:

1. Cyflwyno Cyfeirnodau Unigryw ar gyfer ffurflenni defnydd o rym fel mater o frys.
2. Rhaid defnyddio Cyfeirnodau Unigryw i sicrhau bod Ffilm Camera Corff yn cael ei dagio'n briodol ac yn hawdd cael gafael arno.
3. Cyfathrebu gofynion cofnodi clir a chyson i swyddogion a staff, gan gynnwys pwysigrwydd Ffilm Camera Corff a chyfiawnhad dros y grym a ddefnyddiwyd.
4. Adolygu ac ymgynghori gyda swyddogion ar becyn hyfforddi defnydd o rym i sicrhau bod hyn yn adlewyrchu realiti hyd y gellir ac yn cynnwys sylw digonol i'r gofynion adrodd.

Cyn gynted â phosibl:

5. Sefydlu trefniadau archwilio a goruchwylio i asesu dealltwriaeth a chydymffurfiad dilynol gyda'r gofynion cofnodi defnydd o rym.
6. Adolygu ffurflenni defnydd o rym cyfredol gyda'r bwriad o awto-lenwi meysydd, gostwng swm y data sy'n ofynnol ac ystyried sut y mae rhesymeg y swyddogion yn cael ei chofnodi.
7. Gweithio gyda Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu i addysgu'r cyhoedd o ddefnydd o rym angenrheidiol, rhesymol a chymesur gan swyddogion heddlu a'u hawliau wrth arfer y pwerau.
8. Sicrhau bod swyddogion yn llenwi proffil unigol yn rheolaidd y rheini sy'n amodol ar rym er mwyn galluogi monitro'n briodol defnydd anghymesur posibl ar wahanol grwpiau demograffig.

Yn y dyfodol:

9. Ystyried darparu 'cronfa' o gamerâu Ffilm Camera Corff ar gyfer y rheini heb ddyraniad personol i'w defnyddio pan fydd angen gweithredol.
10. Gwella'r ffordd y mae'r Heddlu yn cofnodi anafiadau swyddogion sy'n gysylltiedig â defnydd o rym. Dylid defnyddio'r wybodaeth hon i sicrhau bod swyddogion wedi'u cyfarparu a'u diogelu'n briodol rhag dioddef niwed yn ystod hynt eu dyletswyddau.
11. Parhau i weithio gyda gwasanaethau iechyd lleol i ddatblygu cynlluniau wedi'u teilwra ar gyfer rheoli'n briodol (gan gynnwys y ffurfiau grym mwyaf diogel, effeithiol a phriodol a argymhellir) troseddwyr drachefn, yn enwedig y rheini â nodweddion gwarchodedig.
12. Gwaith gyda Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu i wella cynnwys y cyhoedd wrth graffu cyswllt swyddogion yr heddlu â'r cyhoedd.

13. Blaenoriaethu penderfyniad ar system rheoli cofnodion yn y dyfodol, gan sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei wneud i wella'r gallu i ryngweithredu a gwella awto-lenwi rhai meysydd, gan gynnwys gostwng cyfaint y gofynion adrodd ar wahân sy'n cael ei osod ar swyddogion.
14. Adolygu pryderon adrannau arbenigol i sicrhau bod swyddogion wedi'u cyfarparu'n briodol i ymgymryd â'r dyletswyddau'n effeithiol.

6.0 Adolygu

6.1 Nodau

Roedd y corff hwn o waith yn ceisio:

1. Rhoi sicrwydd i'r cyhoedd bod Heddlu Dyfed-Powys yn defnyddio eu pwerau grym yn briodol;
2. Gwella hyder y cyhoedd yn Heddlu Dyfed-Powys; a
3. Gwella perfformiad yn y maes hwn (Swyddfa Annibynnol Ymddygiad yr Heddlu).

Trwy:

a) Adnabod unrhyw dueddiadau o ran defnydd o rym swyddogion a staff Dyfed-Powys;
b) Tynnu sylw at feysydd arfer da a meysydd i'w gwella;
c) Darparu trosolwg annibynnol o ddefnydd o rym yr heddlu a sicrwydd o fonitro gan Heddlu Dyfed-Powys;
d) Ceisio sicrwydd bod swyddogion yn cofnodi holl ddigwyddiadau o ddefnydd o rym yn briodol; a
e) Hysbysu'r cyhoedd am eu hawliau o ran defnydd o rym gan swyddogion heddlu.

6.2 Casgliad

Yr argraff a grëwyd trwy'r adolygiad hwn yw mai "ffordd Heddlu Dyfed-Powys" yw plismona yn ôl caniatâd, y mae rhai swyddogion yn ei ddisgrifio fel ymdriniaeth "ddymunol". Mae'n rhaid hyrwyddo hyn fel amlygiad o Egwyddorion Peelian[24] ar waith.

Ar ôl dweud hynny, nid yw'r adrodd ar hyn o bryd yn cynnig dadansoddiad cywir o ba mor aml y mae grym yn cael ei ddefnyddio. Mae'r tan-adrodd gan swyddogion yn golygu ei bod hi'n anodd dod i gasgliadau i gefnogi nodau ac amcanion yr adolygiad.

Mae angen gwaith pellach i alluogi i'r Heddlu gasglu, coladu a dadansoddi data yn gywir yn ymwneud â defnydd o rym a sicrhau bod tystiolaeth gyfatebol wedi'i gysylltu yn briodol.

Yng ngoleuni hyn, mae'r Comisiynydd yn ymrwymedig i fonitro cynnydd y Prif Gwnstabl yn erbyn yr argymhellion a amlinellir o fewn yr adroddiad hwn trwy

[24] Amlinellir yn y 'Cyfarwyddiadau Cyffredinol' a roddwyd i bob swyddog heddlu newydd o 1829, maen nhw'n datgan bod "cydweithrediad y cyhoedd… yn gostwng yn gymesur ar yr angen i ddefnyddio grym corfforol…." a "defnyddio grym corfforol dim ond pan fydd defnydd ar berswâd, cyngor a rhybudd wedi'i brofi'n annigonol…"

adolygiadau misol o gynnydd, a bydd yn sicrhau bod ei Banel Sicrwydd Ansawdd yn cynnal samplau ar hap pellach o ffilm defnydd o rym gyda'r nod o gynnig sicrwydd cynyddol i'r cyhoedd.

Mae trefniadau eisoes yn cael eu gwneud i'r Heddlu ac i Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu gynnal ymgysylltiad ar y cyd gyda'r cyhoedd i sicrhau eu bod yn deall pwerau'r heddlu yn ymwneud â defnydd o rym a'u hawliau mewn perthynas â'r rhain.

Rhagwelir yn y dyfodol agos y bydd swyddogion Heddlu Dyfed-Powys yn adrodd ac yn cofnodi pob defnydd o rym a bydd yn cael ei archwilio yn ei dro gan oruchwylwyr a'i samplu ar hap yn rheolaidd gan Banel y Comisiynydd. Yna dylai'r data canlyniadol gael ei ddadansoddi a'i gyhoeddi mewn ffordd y gall aelodau'r cyhoedd ddeall yn glir pa ddulliau grym a ddefnyddir, pa mor aml ac ar bwy; er mwyn iddynt allu gwneud eu dyfarniadau eu hunain ar eu hyder y bydd eu gwasanaeth yn eu trin yn rhesymol, yn gymesur ac yn gyfiawn.

Atodiad A – Amserlen Craffu Dwys

Thema	Defnydd o Rym
Rhesymeg	
Newidiadau i reolau defnydd o rym yr heddlu, pryderon dros graffu annibynnol ar Stopio a Chwilio, adroddiadau o anfodlonrwydd yn ymwneud ag anaf wrth arestio a chynllun tryloywder newydd NPCC yn gofyn i ystadegau defnydd o rym gael eu cyhoeddi.	
Canlyniadau Bwriadol	
1. Rhoi sicrwydd i'r cyhoedd bod Heddlu Dyfed-Powys yn defnyddio eu pwerau grym yn briodol 2. Gwella hyder y cyhoedd yn Heddlu Dyfed-Powys 3. Gwella perfformiad yn y maes hwn (IOPC)	
Amcanion Dynodedig	
a) Adnabod yn gyflym unrhyw dueddiadau o ran defnydd o rym gan swyddogion a staff Heddlu Dyfed-Powys b) Tynnu sylw at feysydd arfer da a meysydd i'w gwella c) Darparu goruchwyliaeth annibynnol ar ddefnydd o rym yr heddlu a sicrwydd bod Heddlu Dyfed-Powys yn ei fonitro d) Ceisio sicrwydd bod swyddogion yn cofnodi holl ddigwyddiadau defnydd o rym yn briodol e) Hysbysu'r cyhoedd am eu hawliau o ran defnydd o rym gan swyddogion heddlu	
Cwmpas / Camau	
1. Sefydlu dealltwriaeth a theimladau y cyhoedd yn ymwneud â defnydd o rym yr Heddlu trwy ymgynghori mewn sioeau haf. 2. Ymgynghori gyda grwpiau cymunedol amrywiol i ddeall eu canfyddiadau o'r pwnc trwy grwpiau ffocws. 3. Ymgynghori gyda gwasanaethau a gomisiynwyd i ddeall unrhyw faterion defnydd o rym sy'n cael eu codi gan eu defnyddwyr. 4. Sicrhau adborth gan Iechyd Galwedigaethol parthed materion lles gweithwyr yn ymwneud â defnydd o rym. 5. Adolygu cofnodion defnydd o rym yr Heddlu (ffurflenni a Ffilm Camera Corff) trwy Panel Sicrwydd Ansawdd. 6. Adolygu unrhyw oblygiadau ystadau yn ymwneud â'r mater e.e. lle yn y ddalfa / storio cyfarpar ayyb. 7. Cynnwys cwestiwn i Ymwelwyr Annibynnol â'r Ddalfa a Lles Anifeiliaid i'w drafod gyda charcharorion.	

8. Codi'r mater gyda'r Grŵp Ymgynghorol Annibynnol i sefydlu unrhyw ystyriaethau amrywiaeth.
9. Adolygu data cwynion i adnabod unrhyw dueddiadau / achosion a gefnogwyd / honiadau cyfreitha ayyb
10. Coladu costau o'r holl wariant prosiect yn ymwneud â defnydd o rym perthnasol e.e. Ffilm Camera Corff, Taser, cwcwll poeri, atalfeydd ayyb
11. Dadansoddi defnydd o rym amhriodol hanesyddol (ymchwiliadau i gwynion / digwyddiadau fu bron a digwydd ayyb) i ddeall lleoliad, gwraidd yr achos a sut y mae hyn yn siapio digwyddiadau yn y dyfodol e.e. cudd-wybodaeth fod gan yr unigolyn dan amheuaeth hanes o wrthod / grym yn cael ei ddefnyddio ayyb?
12. Trafod gyda IID i ddeall cydymffurfiad gyda pholisi actifadu Ffilm Camera Corff h.y. a yw'n cael ei actifadu yn ôl yr angen?
13. Adolygu elfen Defnydd o Rym y Datganiad Rheoli Grym.
14. Cynnal grwpiau ffocws mewnol – un ar gyfer Iechyd a Diogelwch, hyfforddiant, PSD, adrannau cyfreithiol ac unrhyw adrannau eraill sydd â chysylltiad â Defnydd o Rym ac un arall ar gyfer swyddogion a staff gweithredol i ddeall eu barnau a'u profiadau.

Graddfeydd Amser	
PICK	07/06/18
Adolygiad bwrdd gwaith	22/06/18
SAND	29/06/18
Gwaith maes	31/08/18
Adroddiad drafft i Bwyllgor Gweithredol Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu	19/09/18
Adroddiad terfynol i'r Bwrdd Plismona	09/10/18
Adroddiad cyhoeddus i'r Panel Heddlu a Throseddu	16/11/18
Adolygiad dilynol	Rhagfyr 2018

Adroddiad B – Enghraifft o e-Ffurflen Defnydd o Rym

Manylion Staff

Cyfenw Swyddog	*Holmes*
Enw cyntaf Swyddog	*Sherlock*
Rhif gweithiwr	*80000*
Rheng	*Cwnstabl*
Ditectif	*NA*
Rhyw	*Gwryw*
Dyddiad Geni	*1970-01-01T00:00:00.000+01:00*
Oed	*48*
Dyddiad cychwyn gwasanaeth y swyddog	*2000-01-01T00:00:00.000Z*
Hyd y gwasanaeth	*Mwy na 15 mlynedd*
Dyddiad cychwyn hyfforddiant diogelwch swyddog	*2017-01-01T00:00:00.000Z*
Faint sydd ers cynnal hyfforddiant diogelwch personol	*13-23 mis*
Ym mha ardal yr ydych chi wedi'ch lleoli ar hyn o bryd?	*Sir Gaerfyrddin*

Nodweddion Lefel Digwyddiad

Rhif dalfa ar gael	*Oes*
Rhif dalfa	*CH-000000-2018*
Lleoliad y digwyddiad	*Stryd / Priffordd, Safle Trwyddedig, Cerbyd heddlu*
Ym mha ardal y cynhaliwyd y defnydd o rym hwn?	*Sir Gaerfyrddin*
Ymddygiad cyntaf y gwrthrych /	*Gwrthsafiad goddefol*
A wnaeth y gwrthrych ymosod arnoch chi?	*Do*
A ymosodwyd arnoch chi gan ddefnyddio arf?	*Arf / gwrthrych â llafn*

A gawsoch chi eich bygwth gan ddefnyddio arf?	*Na – ond roedd gwybodaeth neu gudd-wybodaeth yn nodi y gallai arf fod yn bresennol*
A wnaeth y gwrthrych boeri arnoch chi?	*Do*
Ffactorau effaith	*Alcohol, Cyffuriau*
Rheswm dros ddefnyddio grym	*Amddiffyn hun, Amddiffyn y cyhoedd, Amddiffyn y gwrthrych*
Pa brif ddyletswydd yr oeddech chi'n ei gynnal adeg y digwyddiad?	*Patrôl symudol*
A oeddech chi ar eich pen eich hun adeg y digwyddiad lle bu'n rhaid i chi ddefnyddio grym?	*Oeddwn*
A ydych chi'n swyddog Taser wedi'i hyfforddi'n arbennig?	*Ydw*
A oeddech chi'n cario Taser adeg y digwyddiad?	*Oeddwn*
A oedd Taser ar gael yn y lleoliad?	*Oedd*
Tactegau	**Tacteg**: *Gefynnau Llaw* **Arf Tanio**: *Na* **Map Corff**: *Na* **Taser**: *Na* **Tacteg effeithiol**: *Na* **Trefn tacteg**: *1af* **Ufudd**: *Anufudd*
Tactegau	**Tacteg**: *Sgiliau di-arf (gan gynnwys gwasgbwynt, ergydion, atalfeydd a llorio pobl)* **Arf Tanio**: *Na* **Map Corff**: *Na* **Taser**: *Na* **Tacteg effeithiol**: *Na* **Trefn tacteg**: *2il* **Ufudd**

Tactegau	**Tacteg**	*Chwistrell - Llidiog*
	Arf tanio	*PAVA wedi'i dynnu*
	Map Corff	*Na*
	Taser	*Na*
	Tacteg effeithiol	*Na*
	Trefn tacteg	*Oedd*
Gorchymyn wedi'i ddilysu	*Do*	
Gorchymyn arall wedi'i ddilysu	*Do*	

Anafiadau Swyddog

A wnaethoch chi ddioddef anaf corfforol yn ystod y digwyddiad hwn?	*Do*
A gredwch chi fod yr anaf wedi'i achosi yn uniongyrchol gan y gwrthrych yn ceisio ymosod arnoch chi'n FWRIADOL?	*Do*
Manylion yr anaf	*Mân*
A ddarparwyd cymorth meddygol?	*Do*

Manylion y Gwrthrych

Manylion y person yn hysbys?	*Ydy*	
Teitl	*Mr*	
Enwau Cyntaf	*Joe*	
Cyfenw	*Bloggs*	
Enwau ychwanegol?	*Na*	
Cyfeiriad	**Rhif y tŷ**	*18*
	Llinell cyfeiriad 1	*Stryd Uchaf*
	Tref	*Aberystwyth*
	Sir	*Sir Gaerfyrddin*
	Cod Post	*SA12 3RE*
	Gwlad	*Deyrnas Unedig*

Dyddiad geni yn hysbys?	*Ydy*
Dyddiad Geni	*01-01-1990*
Oed	*28*
Rhyw	*Gwryw*
Ethnigrwydd yn ôl y swyddog	*Gwyn – Gogledd Ewrop*
Ethnigrwydd yn ôl yr unigolyn	*W1 Gwyn - Prydeinig*
A oes marciau/creithiau ayyb	*Oes*
Marciau / creithiau	**Math** **Dosbarthiad** **Lleoliad** **Nodiadau**
Dewis Iaith	*Saesneg*
Manylion ychwanegol	**A oes gan y gwrthrych anabledd corfforol ? (barn y swyddog)** *Na* **A oes gan y gwrthrych faterion iechyd meddwl? (ym marn y swyddog)** *Oes*

Anafiadau'r Gwrthrych

Hyd eithaf eich gwybodaeth ac adeg llenwi'r ffurflen hon, a dderbyniodd y gwrthrych anafiadau o ganlyniad i'ch defnydd o rym?	*Do*
Hyd eithaf eich gwybodaeth ac adeg llenwi'r ffurflen hon, pa lefel o anaf a dderbyniodd y gwrthrych o'r digwyddiad hwn, sy'n benodol berthnasol i'ch defnydd o rym?	*Mân*
A gynigiwyd cymorth meddygol?	*Do*
A ddarparwyd cymorth meddygol?	*Do*
Beth ddigwyddodd ar ôl hynny i'r gwrthrych (dewiswch bob un sy'n berthnasol)?	*Arestio*

Lleoliad

Disgrifiad	*Tu allan i Tesco Caerfyrddin*

Cyfeiriad	**Enw tŷ**	*Tesco*
	Llinell Cyfeiriad 1	*Stryd Fawr*
	Tref	*Aberystwyth*
	Sir	*Sir Gaerfyrddin*
	Cod Post	*Anhysbys*
Cyfeirnod grid	*242981,219457*	

Lluniau

Cynnwys Llun(iau)	*Ydw*
Llun wedi'i dynnu y tu allan i'r ffurflen hon?	*Na*

Manylion Storm

Cyfeiriad Storm	*DP-20180816-001*	
Olddodiad Storm	*001*	
Dyddiad Storm	*16-08-2018*	
Swyddog	**Cyfenw**	*Holmes*
	Enw Cyntaf	*Sherlock*
	Rhif coler	*00*
	Rheng	*PS*
	Ardal	
Ffilm Camera Corff yn Weithredol	*Oedd*	

Llenwi ffurflen

Wedi'i llenwi?	*Do*
Dyddiad/amser llenwi	*16-08-2018 15:28*

Atodiad C – Safonau Proffesiynol – Canlyniadau Honiad o Gŵyn

	Datgymhwysiad – gan yr Heddlu	Gollyngwyd – gan yr Heddlu	Datrysiad Lleol - gan Ranbarth	Heb ei Gynnal - gan Ranbarth	Heb ei Gynnal - gan PSD	Gofynion Arbennig / Dim achos i'w ateb	Wedi'i dynnu yn ôl – gan yr Heddlu	Cyfanswm
2017								
Meh			1	2	1			4
Gorff		1	1	1	1		1	5
Awst					2		1	3
Medi	1	1		1			1	4
Hyd							1	1
Tach				2		1		3
Rhag					1			1
2018								
Ion					2			2
Chwe					1			1
Maw				1	2			3
Ebr			1					1
Mai	1	1		1	1			4
Meh		1		3	2		1	7
Gorff							1	1
Cyfanswm	**2**	**4**	**3**	**11**	**13**	**1**	**6**	**40**

PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS
16/11/2018

PENDERFYNIADAU A WNAED GAN Y COMISIYNYDD
Yr argymhellion/penderfyniadau allweddol y mae eu hangen: Ystyried y penderfyniadau a wnaed gan y Comisiynydd a gwneud y fath adroddiad neu argymhellion ag y gwêl y Panel yn briodol.
Rhesymau: Mae dyletswydd statudol ar y Panel i wneud hyn.

Awdur yr Adroddiad: Robert Edgecombe	Swydd: Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol	Rhif Ffôn: 01267 224018 Cyfeiriad e-bost: rjedgeco@carmarthenshire.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY
DYFED – POWYS POLICE AND CRIME PANEL
16/11/18

DECISIONS TAKEN BY THE COMMISSIONER

Section 28(6) of the Police Reform and Social Responsibility Act 2011 requires the Panel to review or scrutinise decisions made and actions taken by the Police and Crime Commissioner in connection with the discharge of his functions and make reports and recommendations to the Commissioner in relation to the discharge of those functions.

Any such reports or recommendations must be published by the Panel.

DETAILED REPORT ATTACHED ?	**YES**

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Host Authority File	**LS-0511/39**	**County Hall, Carmarthen**

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Decisions made by the Commissioner (including those made at Policing Board) 16th of August – 12th of October 2018

Title & Summary	Date
Policing Education Qualifications Framework The Chief Constable and the Police and Crime Commissioner awarded a five year contract to the University of South Wales for the provision of a Policing Education Qualifications Framework.	July 24
Insurance Contract The Commissioner, in consultation with the Chief Constable, supported a decision to award seven lots to Risk Management Partners, the existing insurers, for a period of three years.	Aug 14
Welsh Language Strategy The Commissioner and the Chief Constable approved the joint Force and OPCC Welsh language strategy.	Aug 14
Review of Commissioning Board Terms of Reference A detailed review was undertaken of the Commissioning Board Terms of Reference originally set up in March 2017. It is proposed that moving forward the Commissioning Advisory Board will act as the reviewing body for the Dyfed-Powys Police and Crime Commissioner in relation to the awarding of grant funding or the tendering for services, and that the Board will focus on scrutinising the business case review and holding service providers to accounts.	Aug 16
Joint internship with Open University (2) This decision follows on from decision 80 where an error in calculation was made which stated that the OPCC would be required to make a contribution of £1,200. The actual contribution required will be £1,500 with Santander also funding £1,500.	Sept 6

Proposal for Goleudy to manage medium risk victims of domestic abuse The Commissioner agreed to a proposal to fund one additional full time equivalent Victim and Witness Support Officer with an additional increase of 11.1 hours per week of another. In addition, funding to be granted for the increase of 7.4 hours per week of a Victim Care Officer, this will increase to a full-time post. This provision will ensure sustainability and stability for the service and will offer a wraparound service to victims of Domestic Abuse. The additional funding will be £38,578.63 per annum, with additional years increasing to a maximum of £41,808.33 based on the pay scale annual increases for these posts.	Sept 10
CWVYS Grant Agreement The Commissioner decided to fund a 12 month pilot project with the Council for Wales of Voluntary Youth Services to fund 4 youth workers across 2 designated areas in Dyfed-Powys. The contribution required for the 12 month pilot equates to £33,000 and started in November 2017.	Sept 18
Carmarthenshire Custody Suite and Llanelli Police Station The PCC approved a decision to appoint Willmott Dixon as the main contractor for the construction of the new Carmarthenshire Custody Suite and Llanelli Police Station via the SCAPE framework.	Oct 12
Kidwelly Police Station The Commissioner, in consultation with the Chief Constable, agreed to relocating policing services from Kidwelly Police Station to the Mid and West Wales Fire Service Station in Kidwelly.	Oct 12
Donation to Crimestoppers County Lines Campaign The Commissioner approved a contribution of £1050 from the Forefeiture budget towards the Crimestoppers charity's 'County Lines' campaign.	Nov 6

Operation Ulysses Evaluation The Commissioner approved a contribution of £5000 toward the evaluation of Operation Ulysses in selected Llanelli wards by the University of South Wales. Operation Ulysses was a drug enforcement operation targeting drug dealing and use in Llanelli.	Nov 6
Donation to 2 Wish Upon a Star The Commissioner approved a donation of £150 to support running costs for the 2 Wish Upon a Star charity which provides support to parents after losing a child or young adult. Dyfed-Powys Police often refer victims onto the service.	Nov 6

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS
16/11/18

BLAENORIAETH 2 Y PANEL **SUT Y MAE COMISIYNYDD YR HEDDLU A THROSEDDU YN DAL Y PRIF GWNSTABL I GYFRIF**
Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen: **Nodi gweithrediadau cyfarfodydd mwyaf diweddar Bwrdd Atebolrwydd yr Heddlu**
Y rhesymau: **Mae Aelodau'r Panel wedi nodi mai craffu ar sut y mae Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu yn dal y Prif Gwnstabl i gyfrif fydd un o'u blaenoriaethau ar gyfer 2018-2019.**

Awdur yr Adroddiad:	Swydd:	Rhif Ffôn
Y Cynghorydd William Powell	Hyrwyddwr y Panel	01267 224018
Robert Edgecombe	Swyddog Arweiniol	Cyfeiriad e-bost:
		rjedgeco@sirgar.gov.uk

EXECUTIVE SUMMARY
DYFED – POWYS POLICE AND CRIME PANEL
16/11/18

PANEL PRIORITY 2
HOW THE POLICE AND CRIME COMMISSIONER HOLDS THE CHIEF CONSTABLE TO ACCOUNT

The Police Reform and Social Responsibility Act 2011 (‘the 2011 Act’) places a statutory duty upon Police and Crime Commissioners to hold the Chief Constable to account.

The 2011 Act also places a statutory duty upon Police and Crime Panels to scrutinise the performance of that function by the Commissioner and monitor its effectiveness.

The Dyfed-Powys Police and Crime Panel has identified this function as one of their priorities for 2018-2019 and nominated Councillor William Powell to act as the lead member (or Panel Champion) in respect of it.

One of the main ways that the Commissioner holds the Chief Constable to account is by means of regular public meetings of the ‘Police Accountability Board’, which are held at various locations around the force area.

The last two meetings of the Police Accountability Board were;

1. Ceredigion on the 6th August 2018. and
2. Pembrokeshire on the 5th November 2018

Councillor Powell and Professor Roffe attended these meetings as observers and their notes of the proceedings are attached.

DETAILED REPORT ATTACHED ?	**YES**

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Host Authority File	LS-0511/39	County Hall Carmarthen

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Note of Meeting

Dyfed Powys Police Accountability Board.

Penmorfa, Aberaeron, Ceredigion.

6 August 2018

William Powell and Ian Roffe.

Context.

1. As Panel members we observed the Board Meeting, but were not participants. The meeting had a small number of participants. From the Police there were the CC, DCC, Director of Resources, Staff Officer and Media Officer. From the OPCC, the meeting was chaired by the Commissioner, who was accompanied by the CEO, the Director of Finance and an administrator. The previous Accountability Board had been hosted by Crickhowell High School, Powys and was attended by several students and others. Reference was made at the outset to the absence of the wider public, but there was no evidence of the meeting having been significantly promoted.

Key Question: Accountability.

2. As Panel Members a key question for us was the accountability exercised by the Commissioner on Police activities. During the 3 hour meeting, the Commissioner asked detailed questions of fact and meaning on a wide range of operational policing matters. His background formerly as a police analyst was clearly beneficial in focusing onto relevant issues. There was a lot of good practice reported which the Commissioner recognised and explained that he wanted to focus into areas of improvement. This was agreed and formed the track for the meeting.

3. Overall, the meeting was very focused onto performance over Q2, with the Commissioner taking the lead in all questioning. The dynamics between the OPCC and the Police were very good. There was clear transparency and an openness from the Police and OPSS to share developments and current issues. Responses went beyond the factual into interpretation and how this influences current policing practices.

4. The Commissioner clearly exercised an accountability function during the course of the meeting. The inter-personal dynamics were positive and transparent.

5. At the end of the session held 'in public,' Panel members were invited to make any observations or ask any questions, ahead of leaving the room for those items that were to be considered 'in camera.' It was more of a courtesy, given the nature of our presence at the meeting, rather than an opportunity to open up major issues. It had been previously observed by that there was limited information given as to the reason for the final items being exempt. This is an area where the Panel should seek procedural clarity, in terms of the criteria that apply.

Information for PCC Panel Members.

5. This note is not intended as a full report, but the following features should be of interest to PCC members. Sir Tom Winsor (HMIC) had recently visited the Force and met with the Senior Officer Team. The Commissioner had also had met him over dinner. The meeting went well and was considered a useful briefing on policing the largest area in England and Wales. Sir Tom was reported to have appreciated the challenges.

6. There was a direct enquiry by the Commissioner on police sickness absences - a topic raised by the Panel at its last meeting. The DCC reported that there were 3 groupings with high sickness and he was making managerial enquiries on supporting these areas. A mental health specialist has been appointed that would be beneficial for future action.

7. Police overtime issues were explained in the context of budget control. The options here were constrained. Summer incomers meant the need for more policing. There were also potential issues regarding

restricting overtime later in the year. Reference was also made to concerns regarding the potential for additional pressure to be experienced by the Police service in the coming months, in the event of a ‘no deal’ Brexit. The very same issue was covered by the BBC on Tuesday, 7th August, following discussions with the National Crime Agency (NCA) and the National Police Chiefs Council (NPCC.)

8. Police Staff costs will be controlled for the remainder of the FY by reducing the number of police intake in September from 22 down to 16.

9. Public Order Section 35 orders (these relate to dispersal orders to individuals and groups). The recent RWAS Show was discussed and the DCC reported that these orders are now used very often to disperse individuals and nip trouble in the bud. For policing in Tenby during this summer, it was explained that communications between door staff, PCSOs and police were a priority again with the intention of identifying potential trouble before it escalated.

ENDS

PANEL HEDDLU A THROSEDDU DYFED-POWYS
16/11/18

BLAENORIAETH 3 Y PANEL **CRAFFU AR GYNLLUN YR HEDDLU A THROSEDDU - CAIS AM DYSTIOLAETH GAN GYNGOR SIR CAERFYRDDIN**
Yr argymhellion / penderfyniadau allweddol sydd eu hangen: Nodi'r dystiolaeth gan y Cynghorydd Cefin Campbell, yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Ddiogelwch Cymunedol
Y rhesymau: Mae Aelodau'r Panel wedi nodi mai craffu ar Gynllun yr Heddlu a Throseddu fydd un o'u blaenoriaethau ar gyfer 2018-2019. Yn benodol, roedd yr Aelodau am sicrhau bod Cynllun Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ar gyfer Sir Gaerfyrddin a Chynllun yr Heddlu a Throseddu ar gyfer Dyfed-Powys yn gyson â'i gilydd a'u bod yn hyrwyddo cydweithio rhwng gwasanaethau cyhoeddus ledled y Sir.

Awdur yr Adroddiad:	Swydd:	Rhif Ffôn
Yr Athro Ian Roffe	Hyrwyddwr y Panel	01267 224018
Robert Edgecombe	Swyddog Arweiniol	Cyfeiriad e-bost:
		rjedgeco@sirgar.gov.uk

Cyngor Sir Gâr Carmarthenshire County Council
EICH CYNGOR arleinamdani
www.sirgar.llyw.cymru
YOUR COUNCIL doitonline
www.carmarthenshire.gov.wales

EXECUTIVE SUMMARY
DYFED – POWYS POLICE AND CRIME PANEL
16/11/18

PANEL PRIORITY 3

SCRUTINY OF THE POLICE AND CRIME PLAN – CALL FOR EVIDENCE FROM CARMARTHENSHIRE COUNTY COUNCIL

The Police Reform and Social Responsibility Act 2011 ('the 2011 Act') places a statutory duty upon Police and Crime Commissioners to publish a Police and Crime Plan setting out their priorities. The 2011 Act also places a statutory duty upon Police and Crime Panels to scrutinise such Plans and monitor their effectiveness.

The Dyfed-Powys Police and Crime Panel has identified this function as one of their priorities for 2018-2019 and nominated their Vice-chairman, Professor Ian Roffe to act as the lead member (or Panel Champion) in respect of it.

The Panel wishes to satisfy itself that the Well-being of Future Generations Act Plan for Carmarthenshire and the Police and Crime Plan for Dyfed-Powys are consistent with each other and promote collaborative working between public services across the County.

As part of this process the Panel has invited Councillor Cefin Campbell, Executive Board Member for Community Safety to attend the meeting for the purpose of setting out the Council's views on this issue and in particular on;

1. Whether he considers there is any need to review the Police and Crime Plan in light of the changing nature of the threats to our communities
2. Whether he considers there is any need to review the plan in order to better align it with the well-being plan for Carmarthenshire to ensure the needs of Carmarthenshire residents are addressed as effectively as possible
3. Whether he considers there is any need to change how the Police, Council and other public sector stakeholders collaborate in Carmarthenshire in order to assist in effective delivery of the Police and Crime Plan
4. Whether he considers there is any need to review the Commissioners Rural Crime strategy in order to better align it with the well-being plan for Carmarthenshire
5. Whether he considers there is any need to review the rural crime strategy in light of the changing nature of the threats to our communities

6. Whether he would like to see any changes in relation to the Commissioner's approach to the management of the Police estate, including on the question of the location/relocation of police stations.	
DETAILED REPORT ATTACHED?	**NO**

Section 100D Local Government Act, 1972 – Access to Information

List of Background Papers used in the preparation of this report:

THESE ARE DETAILED BELOW

Title of Document	File Ref No.	Locations that the papers are available for public inspection
Host Authority File	LS-0511/39	County Hall Carmarthen

Yn rhinwedd paragraff(s) 12 o Rhan 4 o Atodlen 12A% o ddeddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd
Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007

Document is Restricted

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Yn rhinwedd paragraff(s) 12 o Rhan 4 o Atodlen 12A% o ddeddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd
Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007

Document is Restricted

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Yn rhinwedd paragraff(s) 12 o Rhan 4 o Atodlen 12A% o ddeddf Llywodraeth Leol 1972 fel y'i diwygiwyd
Orchymyn Llywodraeth Leol (Mynediad at Wybodaeth) (Amrywio) (Cymru) 2007

Document is Restricted

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol